

*Časopis studenata
Informacijskih znanosti
Filozofskog fakulteta u Osijeku*

13

s

o

b

b

o

o

prosinac, 2023.

RIJEČ UREDNIŠTVA	4
O časopisu Libros	4
AKTIVNOSTI	5
Stručna praksa/volontiranje u samostanu u Blatu na Korčuli	5
The Geek Gathering 2022.	6
Konferencija COBISS 2022	7
Konferencija IDESA 2022.	8
Terenska nastava u Puli i Rijeci	9
Posjet Gradskoj knjižnici Požega i Požeškoj kući u sklopu Gradskog muzeja Požega.	10
IT pub kviz predstavljen na Danu IT karijera Sveučilišta u Zadru	11
Sudjelovanje na konferenciji BOBCATSSS 2023 u Oslo (Norveška)	12
Sudjelovanje na konferenciji SRCE DEI 2023.	13
Biciklijada Filozofskog fakulteta Osijek.	14
Terenska nastava u Zagreb	15
Filozofijada 2023.	17
Humanitarna akcija Librosa u suradnji s udrugom „Full Litter Box“	18
InfoDASKA 2023.	19
Posjet studenata Informatologije Muzeju osobnih priča	20
Studentsko volontiranje na konferencijama LIDA 2023. i DECRRiS 2023..	21
Konferencija KulenDayz 2023.	23
DOGAĐANJA	24
Kolokvij Odsjeka 2022..	24
Mala škola programiranja	25
Tjedan karijera na Filozofskom fakultetu Osijek	26
Studentica Informatologije Nela Gulam dobitnica 2. nagrade na 60. Šimićevim susretima.	27
Panonski festival knjige	27
Izložba studentskih radova „Pismenosti u digitalnom dobu“	29
Gostujuća predavanja na našem Odsjeku	30
Uspješni studenti	31
Uspješni studentski radovi	32

INTERVJU	33
Intervju s uspješnim studenticama Enom Maurus i Marijom Milošević	33
Intervju s doc. dr. sc. Josipom Selthofer	36
PREDSTAVLJAMO	38
Mrežna aplikacija „Registrar pružatelja socijalnih usluga Osječko-baranjske i Vukovarsko-srijemske županije“	38
„Umijeća čitanja: Pisci, štiva i čitatelji 18. stoljeća“	38
„Informacija u teoriji“	39
„Grafički dizajn tiskanog i digitalnog proizvoda“	39
AKTIVIRAJ SE	40
Work and travel	40
IT pub kviz	41
PREPORUČUJEMO	42
Childhood 2.0: the living experiment	42
Serije koje preporučujemo	44
Dječak, krtica, lisica i konj - Charlie Mackesy	46
STUDENTSKI VODIĆ	48
Gdje ići nakon (i između) predavanja	48
KAKO UČITI?	52
Uporaba alata umjetne inteligencije u učenju	52
KAMO POSLIJE STUDIJA?	53
Intervju s Ivanom Turk, Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek	54
Intervju s Filipom Omazićem, <i>Incident handler</i> i inženjer za računalnu sigurnost u Nacionalnom CERT-u	56
Intervju s Anom Boras, <i>Senior tester</i> u tvrtci Endava	58

SADRŽAJ

IMPRESSUM

O LIBROSU

Časopis Libros, kao jedna od aktivnosti Kluba studenata informacijskih znanosti „Libros“, postoji od 2009. godine, a u izradi časopisa sudjeluju studenti prijediplomskog studija Informatologije i studenti diplomskog studija Informatologije, Nakladništva i Informacijskih tehnologija. Do sada je objavljeno 12 brojeva časopisa, a možemo se pohvaliti i činjenicom da su studenti, koji su radili na 6. broju časopisa, dobili 2018. godine Rektorovu nagradu. Studenti za časopis pišu o svojim iskustvima sudjelovanja u različitim aktivnostima i događanjima, bilo da je riječ o konferencijama, terenskoj nastavi, stručnoj praksi i sličnom, ali i o temama koje se tiču studentskog života u slobodno vrijeme, volontiranju i drugom. Uređuju ga studenti pod vodstvom stručnih suradnika (profesora), a svake se godine glavni i grafički urednici izmjenjuju. Studentima rad na časopisu daje mogućnost da se pismeno izraze, da nauče organizacijske, stručne i marketinške vještine te da nauče raditi u timu. Časopis je namijenjen ponajprije studentima informacijskih znanosti, ali i svima onima koji su zainteresirani za upisivanje ovoga studija te svima koje zanima područje informacijskih znanosti. Svi koji su zainteresirani za sudjelovanje u stvaranju novih brojeva, mogu se slobodno obratiti stručnim suradnicima (profesorima).

U ovom broju časopisa moći će pročitati o brojnim aktivnostima i događanjima u kojima su studenti našeg Odsjeka sudjelovali tijekom akademске godine 2022./2023., primjerice o Tjednu karijera koji je održan na našem Fakultetu, o brojnim konferencijama na kojima su studenti sudjelovali, bilo izlaganjem ili kao tehnička ispomoć (BOBCATSSS, InfoDASKA, SRCE DEI, KulenDayz). Profesori su ove akademске godine u sklopu svojih kolegija vodili studente i na nekoliko terenskih nastava koje su uistinu bile zanimljive jer se teorijsko znanje stečeno na nastavi moglo upotpuniti iskustvom iz prakse. Ove akademске godine održana su i brojna gostujuća predavanja, koja su organizirana u sklopu nekoliko kolegija kako bi se studentima približio rad u praksi. Kao i u svakom prethodnom broju, u ovome broju časopisa isto tako možete pronaći brojne intervjuje koji su provedeni s bivšim studentima našeg Odsjeka i doznati ponešto o njihovom iskustvu studiranja, pronalašku posla, ali i o radnom mjestu na kojem su trenutno zaposleni. Također, možete pronaći i intervju s doc. dr. sc. Josipom Selthofer i pročitati nešto više o njezinom karijernom putu. Možete pronaći i brojne preporuke za provođenje slobodnog vremena pa smo Vam tako preporučili dvije serije, knjigu i film te sastavili vodič za svrhovito provođenje slobodnog vremena u Osijeku. Uz sve to, preporučili smo Vam i brojne kafiće, restorane i mjesta za zabavu koja obavezno morate posjetiti jer s njima nećete pogriješiti. Nadamo se da ćete i u ovom broju časopisa pronaći nešto za sebe, da će Vam članci koristiti, biti zanimljivi i da će Vas potaknuti da se aktivirate. Želimo Vam ugodno čitanje novog broja časopisa i nadamo se da će Vam se svidjeti!

Libros
časopis studenata informacijskih
znanosti, broj 13.
(listopad 2022. – rujan 2023.)

IZDAVAC:
Filozofski fakultet Osijek
Klub studenata informacijskih
znanosti
LIBROS

Lorenza Jägera 9
31000 Osijek
libros@ffos.hr

GLAVNI UREDNIK:
Bernarda Bošnjak

GRAFIČKO OBLIKOVANJE:
Tamara Orihovac

LEKTURA:
Ana Šporčić

NOVINARI:
Bernarda Bošnjak
Mia Bošnjak
Nikolina Gams
Lucija Grgić
Katarina Karatović
Klara Krnjaković
Sven Kroflin
Hana Lelas
Leonarda Litvić
Lorena Martinušić
Lea Mihaljević
Marija Milošević
Izabela Novak
Borna Petrović
Donata Szombathelyi
Izabel Zdravčević
Petra Žigri

STRUČNI SURADNICI:
izv.prof.dr.sc. Jelena Lakuš
dr.sc. Josipa Selthofer

IMPRESSUM

Stručna praksa/volontiranje u samostanu u Blatu na Korčuli

Svake godine studentima se pruži prilika za održivanje prakse ili volontiranje u knjižnici samostana Družbe Kćeri Milosrđa u Blatu na Korčuli. Studentice Marija Milošević i Anja Labak volontirale su tri tjedna u toj knjižnici gdje su održivale knjižnične poslove poput katalogizacije, signiranja građe i umetanja građe na police.

Tradiciju odlaska na stručnu praksu/volontiranje u knjižnicu samostana Družbe Kćeri Milosrđa u Blatu na Korčuli ove smo godine nastavile mi, Anja Labak i Marija Milošević, studentice diplomskog studija Informatologije i Informacijskih tehnologija, pod mentorstvom asistentice Ines Horvat. Putovanje smo započele vlakom od Osijeka do Splita, zatim smo u Splitu nekoliko sati čekale kataamaran do Korčule, a ostatak smo putovanja nastavile autobusom do mjesta Blato. Volontiranje u knjižnici trajalo je tri tjedna, to jest od 15. srpnja do 5. kolovoza. U ta smo tri tjedna obavljale niz knjižničnih poslova, kao što su katalogizacija, signiranje građe te umetanje građe na police. Slobodno vrijeme provodile smo na plaži i u obližnjim kafićima, a smještaj i hrana bili su osigura-

Autor fotografije: Marija Milošević

ni u samostanu. Osim boravka u Blatu, posjetile smo i obližnja mjesta na Korčuli, kao što je sam grad Korčula i Vela Luka. Svima bismo preporučile ovo iskustvo jer osim što smo stekle praktično

znanje važno za rad u knjižnici, zauvijek će nam ostati lijepa sjećanja na drage časne i sunčanu Korčulu!

Marija Milošević

Studentice Marija Milošević i Anja Labak volontirale su u knjižnici samostana u Blatu na Korčuli
Autor fotografije: Marija Milošević

The Geek Gathering 2022.

Nakon duže „pauze“ od skoro 10 godina, poznata osječka IT konferencija The Geek Gathering ponovno je organizirana te su naši sadašnji i bivši studenti imali priliku volontirati i sudjelovati na raznim predavanjima i radionicama ili ih samo odslušati.

The Geek Gathering konferencija odvijala se 5. i 6. listopada, a okupila je stručnjake iz IT sektora s namjerom promicanja znanja te dijeljenja ideja glede noviteta iz IT sektora. Konferencija je održana na nekoliko lokacija, a to su u kino Uranija, Trica caffè bar te Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek. Volontirali su sadašnji, ali i neki bivši studenti Odsjeka za informacijske znanosti, odnosno Eva Stojić, Marina Kresonja, Dajana Radić, Anamarija Puhek, Donata Szombathelyi, Sven Kroflin te Borna Ungar. Volontiranje na ovoj IT konferenciji bilo je korisno iskustvo jer nam je poslužilo za osobni i profesionalni razvoj. Događaj je bio vrlo dinamičan jer su na njemu sudjelovali stručnjaci, entuzijasti i profesionalci iz različitih područja unutar tehnološke industrije (*gaming*, razvoj softvera, dizajn, vođenje projekata itd.). Proširili smo svoje znanje i mrežu poznanstava zahvaljujući tom volontiranju. Isto tako, dobili smo uvid u trendove u određenim *gaming* industrijama te smo stvorili, uz interakciju sa sudionicima i predavačima, vrijedne poslovne veze koje potencijalno vode do budućih suradnji ili prilika za pronalazak posla u IT-u. Nadalje, volontiranje je potaknulo naš osobni rast, razvoj komunikacijskih vještina i rada u timu dok smo izvršavali zadatke zajedno s drugim volonterima, kao što je priprema ručka, pomoć oko registracije, briga oko održavanja urednosti i čistoće predavaonica, tehnička pomoć (postavljanje računala, spajanje na mrežu itd.). Također, iskustvo je povećalo naše samopouzdanje omogućivši nam da se povežemo s profesionalcima u

industriji i međusobno podijelimo svoje interesne i strast prema tehnologiji. Svako volontiranje je prilika za učenje, rast i doprinos napretku IT polja, a The Geek Gathering konferencija pružila nam je idealnu priliku za to. Kroz naš doprinos i angažman na ovoj konferenciji, osjećali smo se kao važan dio tehnološke zajednice. Dobili smo priliku

da budemo inspiracija drugima zahvaljujući mogućnosti dubljeg razumijevanja industrije. Dijeljenjem vlastitih iskustava i znanja, osjećali smo da aktivno pridonosimo razvoju IT sektora, što čvrsto vjerujemo da će nam pomoći u izgradnji naše karijere.

Sven Kroflin
Donata Szombathelyi

Studenti na konferenciji The Geek Gathering 2022.

Fotografiju proslijedili: studenti Sven Kroflin i Donata Szombathelyi

Konferencija COBISS 2022

Međunarodna konferencija COBISS održala se u Mariboru (Slovenija), u trajanju od 19. do 20. listopada 2022. godine. Na konferenciji je sudjelovao velik broj stručnjaka iz područja knjižničarstva, a na njoj se raspravljalo o korištenju sustava COBISS na području balkanskih zemalja. Na konferenciji je održano preko 20 predavanja raznih stručnjaka, koja su obuhvaćala različite teme uključujući nove verzije i primjene sustava COBISS (COBISS4), UNIMARC standarda, koncepta otvorene znanosti (engl. *open science*), ali i praktične primjere poput onoga prikazanog u našemu istraživanju. Predstavila sam istraživanje koje sam provela zajedno s doc. dr. sc. Feldvari pod naslovom „Organizacija informacija i katalogizacija: temelj obrazovanja informacijskih stručnjaka“.

Logo konferencije COBISS 2022.

Fotografiju proslijedila: studentica Izabel Zdravčević

COBISS je slovenski sustav za katalogizaciju, koji je, također, usvojen i na našem Odsjeku u svrhu izvođenja vježbi iz katalogizacije, posebno za vrijeme pandemije bolesti COVID-19 jer je njihovom sustavu bilo moguće pristupiti online, odnosno od kuće. Studenti i doc. dr. sc. Kristina Feldvari, profesorica koja drži vježbe iz kolegija „Organizacija informacija“ (OI), izrazili su svoje oduševljenje praktičnošću i dizajnom sustava, kao i njegovom lakoćom korištenja, što je značajno pojednostavilo provedbu vježbi iz katalogizacije. Na konferenciju, održanoj u Mariboru (Slovenija) u listopadu 2022. godine, došle smo na poziv kolega iz slovenskog Instituta informacijskih znanosti IZUM, a doc. dr. sc. Kristina Feldvari s njima je već ranije uspostavila poslovnu suradnju, upravo vezanu uz sustav COBISS. U Mariboru smo izlagale rezultate istraživanja koje je 2021.

godine bilo objavljeno u časopisu *Organizacija znanja* pod naslovom „Organizacija informacija i katalogizacija: temelj obrazovanja informacijskih stručnjaka“. Rad je rezultat suradnje između profesorce Feldvari i nas dviju studentica, Martine Glumac i mene, Izabel Zdravčević.

Naše putovanje započelo je 18. listopada 2022. godine. Kolegica Irena Poje, studentica 3. godine prijediplomskog studija Informatologije i Hrvatskog jezika i književnosti, prepoznata je od strane profesorce Feldvari kao izuzetno uspješna u području katalogizacije na nastavi. Irena i ja putovale smo autobusom do Zagreba autobusom, gdje smo se potom uputile u Maribor zajedno s profesoricom Feldvari. Kolege s Instituta toplo su nas dočekali, a smještaj nam je bio osiguran u obližnjem hotelu City Maribor. Idućeg smrta dana, 19. listopada, prisustvovale otva-

ranju konferencije. Na samoj konferenciji održano je preko 20 predavanja raznih stručnjaka, koja su obuhvaćala različite teme uključujući nove verzije i primjene sustava COBISS (COBISS4), UNIMARC standarda, koncepta otvorene znanosti (engl. *open science*), ali i praktične primjere poput onoga prikazanog u našemu istraživanju. Nakon kratkoga uvida profesorce Feldvari, rezultate našeg istraživanja predstavila sam ja. Reakcije su bile i više nego pozitivne! Mnogi su komentirali kako je važno pouzdati mlade informacijske stručnjake o radu u različitim sustavima, uzeti u obzir povratne informacije edukatora i studenata pa je čak i spomenuta mogućnost izbora rada u sustavu na hrvatskom jeziku. Na kraju prvoga dana konferencije, uputile smo se na večeru s drugim izlagачima i organizatorima konferencije u Festivalnu dvoranu Lent u Mariboru te smo

se odlično provele. Ostatak večeri provele smo istražujući Maribor. Sljedećeg dana ponovno smo se pridružile konferenciji i prisustvovali svečanom zatvaranju. Zaputile smo se natrag u Zagreb poslije ručka i nakon rastanka s profesoricom, kolegica Irena i ja nastavile smo put do Osijeka.

Konferencija u Mariboru i naš boravak tamo ostao će nam duboko urezani u našem sjećanju, baš kao i gostoprivrštvo i opuštena atmosfera među kolegama s IZUM-a. Ljepota grada Maribora samo je zaokružila cijelu priču!

Naš rad (Feldvari, Kristina; Zdravčević, Izabel; Glumac, Martina. Organizacija, informacija i katalogizacija: temelj obrazovanja informacijskih stručnjaka. // Organizacija znanja 26, 1-2(2021), str. 1-21.) javno je dostupan i nalazi se na sljedećoj poveznici: https://www.cobiss.si/OZ/PDF/OZ_2021_1_2_final/2126001_Feldvari_Zdravcevic_Glumac.pdf

Izabel Zdravčević

Profesorka Kristina Feldvari i studentica Izabel Zdravčević sudjeluju na konferenciji COBISS 2022.

Fotografiju prosljedila: studentica Izabel Zdravčević

Konferencija IDESA 2022.

Studentice 2. godine diplomskog studija, Ena Maurus i Anamarija Puhek, zajedno s prof. dr. sc. Kornelijom Petr Balog i prof. dr. sc. Sanjicom Faletar sudjelovale su na radionici o medijskoj i informacijskoj pismenosti u sklopu konferencije IDESA 2022 od 18. do 19. studenog 2022. godine, koja se održala na Fakultetu političkih nauka u Sarajevu (Bosna i Hercegovina).

Prof. dr. sc. Kornelija Petr Balog i prof. dr. sc. Sanjica Faletar, zajedno sa studenticama Enom Maurus i Anamarijom Puhek, sudjelovale su na IDESA konferenciji

Studentica Ena Maurus sudjeluje u radionici o medijskoj i informacijskoj pismenosti u sklopu konferencije IDESA
Fotografije su preuzete iz Novosti Odsjeka za informacijske znanosti, br. 14

Prof. dr. sc. Kornelija Petr Balog i prof. dr. sc. Sanjica Faletar sudjelovale su na panel raspravi organiziranoj u okviru međunarodne konferencije *Information literacy and civil society: teaching concepts and evaluation in times of information disorder*, koja se održala na Fakultetu političkih nauka u Sarajevu (Bosna i Hercegovina) u trajanju od 18. do 19. studenog

2022. godine. Skup su organizirali Sveučilište u Sarajevu i Sveučilište Hildesheim iz Njemačke. Na konferenciji su izlagali predavači s akademije (informacijske znanosti, komunikologija i novinarstvo, političke znanosti) i civilnog sektora iz više zemalja (Bosna i Hercegovina, Hrvatska, Nizozemska, Njemačka, Slovenija, Srbija). U sklopu konferencije organizi-

rana je i višednevna radionica za studente na kojoj su sudjelovale i studentice Ena Maurus i Anamarija Puhek s Odsjeka za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta Osijek. Program skupa dostupan je ovde: <https://www.bgs.ba/idesa-2022-informacijskapsimenost-i-civilno-drustvo/>.

Tekst preuzet iz Novosti Odsjeka za informacijske znanosti, br. 14.

Terenska nastava u Puli i Rijeci

Studenti 1. godine diplomskih studija Informatologije, Informacijskih tehnologija, Nakladništva, Engleskog, Njemačkog i Mađarskog jezika i književnosti i studenti 3. godine prijediplomskog studija Informatologije u sklopu kolegija „Informacijska i digitalna pismenost“ bili su na terenskoj nastavi u Puli i Rijeci pod vodstvom izv. prof. dr. sc. Ivane Martinović. U sklopu terenske nastave posjetili su „Sa(n)jam knjige“ i Muzej grada Rijeke.

Promocija knjiga autorica Kapke Kassabove i Marte Barone na „Sa(n)jmu knjige“

Fotografija preuzeta iz Novosti Odsjeka za informacijske znanosti, br. 14

Studenti su prvi dan terenske nastave posjetili sajam „Sa(n)jam knjige“ u Puli. Fotografija preuzeta iz Novosti Odsjeka za informacijske znanosti, br. 14

Studenti polaznici kolegija „Informacijska i digitalna pismenost“ (1. godine diplomskih studija Informatologije, Informacijskih tehnologija, Nakladništva, Engleskog, Njemačkog i Mađarskog jezika i književnosti te 3. godine prijediplomskog studija Informatologije) od 30. studenog do 2. prosinca 2022. godine bili su na terenskoj nastavi koju je organizirala izv. prof. dr. sc. Ivana Martinović, u suradnji s dr. sc. Dejanom Golenko

s Pravnog fakulteta u Rijeci te doc. dr. sc. Martinom Mavrinac s Medicinskog fakulteta u Rijeci. Prvi dan terenske nastave bio je posvećen sajmu „Sa(n)jam knjige“ u Istri, koji se već 20 godina održava u Puli. Također, prisustvovali smo promocijama dviju knjiga: „Granica“ bugarske autorice Kapke Kassabove i „Potopljeni grad“ talijanske spisateljice Marte Barone. Sljedećeg dana studenti su posjetili Muzej grada Rijeke – Palaču Šećerane

i Dječju kuću te su na Medicinskom fakultetu u Rijeci sudjelovali u programu informacijske pismenosti u medicini. Trećeg dana terenske nastave u Knjižnici Pravnog fakulteta u Rijeci, studenti su sudjelovali u programu informacijskog i digitalnog opismenjavanja, a i pridružili su se studentima prve godine Prava na kolegiju „Pravno pisanje“.

Tekst preuzet iz Novosti Odsjeka za informacijske znanosti, br. 14.

Studenti su sudjelovali u programu informacijskog i digitalnog opismenjavanja u Knjižnici Pravnog fakulteta u Rijeci

Fotografija preuzeta iz Novosti Odsjeka za informacijske znanosti, br. 14

Posjet Gradskoj knjižnici Požega i Požeškoj kući u sklopu Gradskog muzeja Požega

Studenti 1. godine prijediplomskog studija Informatologije posjetili su Gradsku knjižnicu Požega i Požešku kuću, novootvoreni interpretacijski centar u sklopu Gradskog muzeja Požega, pod vodstvom prof. dr. sc. Sanjice Faletar. Terenska nastava provedena je u sklopu kolegija „Osnove informacijske djelatnosti“.

Dana 16. prosinca 2022. godine studenti 1. godine prijediplomskog studija Informatologije u sklopu kolegija „Osnove informacijske djelatnosti“ posjetili su Gradsku knjižnicu Požega i Požešku kuću, interpretacijski centar u sklopu Gradskog muzeja Požega. Krenuli su na put rano ujutro i sigurno su stigli do Požega. Najprije su posjetili Gradsku knjižnicu Požega, gdje im je predavanje održala Aleksandra Šutalo, ravnateljica knjižnice. Ravnateljica je na svome predavanju obuhvatila širok raspon tema, kao što su pridobivanje novih korisnika, organizacija raznih događanja u knjižnici, prilagodbu knjižnice informacijskoj i komunikacijskoj tehnologiji te upravljanje izazovima novog

Studenti 1. godine prijediplomskog studija Informatologije u posjetu Gradske knjižnici Požega

Autor fotografije: prof. dr. sc. Sanjica Faletar

knjižničnog prostora. Studenti su imali priliku naučiti kako oblikovati identitet knjižnice na temelju raznih knjižničnih projekata, upoznati se s novoizgrađenom zgradom i s bogatim knjižničnim fondom. Ono što je posebno kod Gradske knjižnice Požega jest ne samo bogati fond, već i način na koji knjižnični suradnici dopiru do korisnika te potiču razvoj čitalačkih navika kod mlađih osoba pomoću raznoraznih događanja, kao što je primjerice „Najčitatelj godine“. Studenti su, također, tijekom posjeta obišli sve odjele knjižnice i saznali kako za izgradnju knjižnice nisu potrebni samo knjižnični suradnici, već i inženjeri, informatičari i arhitekti te su sve to povezali sa svojim prethodnim znanjem iz kolegija. U obilasku knjižnice vidjeli su što čini digitalnu i digitaliziranu građu, kao i knjižničnu i knjižnu građu knjižnice. Osim toga, tijekom posjete su spoznali da je prioritet današnjih knjižnica doprijeti do mlađih osoba i potaknuti razvoj njihovih čitalačkih navika. Nadalje, studenti su imali priliku naučiti o vrstama grade koje knjižnica posjeduje, a uz to su proučili podatke o fondu i na

Studenti 1. godine prijediplomskog studija Informatologije u posjetu Požeške kuće u sklopu Gradskog muzeja Požega

Autor fotografije: prof. dr. sc. Sanjica Faletar

IT Pub Kviz predstavljen na Danu IT karijera Sveučilišta u Zadru

Studentice Anamarija Puhek, Mia Čosić i Leonarda Litvić predstavile su IT pub kviz na Danu IT karijera Sveučilišta u Zadru. Održale su kviz u Guma baru za 35 timova koje su činili srednjoškolci, studenti i ostali građani.

IT Pub Kviz je 12. siječnja 2023. godine predstavljen i održan kao dio Dana IT karijera na Sveučilištu u Zadru – JobIT 2023., a kviz smo predstavljale kolegice Anamarija Puhek, Mia Čosić i ja. JobIT 2023. zamišljen je kao prilika za predstavljanje raznih karijernih mogućnosti u IT-u studentima na Sveučilištu u Zadru te za dijeljenje razmišljanja o aktualnim temama u svijetu IT-a. Zahvalni smo profesoru Franji Peharu sa Sveučilišta u Zadru na mogućnosti da sudjelujemo kao dio Dana IT karijera. IT Pub Kviz u tom je danu našao svoje mjesto kao završnica te je održan u Guma baru u Zadru. Za sada nam

Profesor Tomislav Jakopec sa studenticama Leonardom Litvić, Anamarijom Puhek i Miom Čosić u Guma baru prije početka kviza

Autor fotografije: Profesor Franjo Pehar

koji je inovativni način bibliografski sustav koncipiran. Cilj je ove knjižnice promicanje koristi suvremenih tehnologija i poticanje njihove upotrebe te stvoriti prostor za kreativno i kvalitetno provođenje slobodnog vremena, bez obzira na dob, spol, društveni status, nacionalnost, vjeru ili rasu. Nakon posjete knjižnici, studenti su posjetili Požešku kuću, novootvoreni interpretacijski centar, u kojem ih je dočekala zanimljiva suvenirnica i predavanje o bogatoj povijesti grada Požege, gdje im je voditelj Matej Peharda održao predavanje o povijesti i kulturi grada. Studenti su bili vrlo zainteresirani za opis razvoja grada Požege, višestoljetni život i kulturu njezinih stanovnika. Studentima se posebno svudio „pijani bicikl“ koji se koristi za prikazivanje prirodnih bogatstava Požege, a imali su ga priliku i isprobati. Počevši s predavanjem o povijesti Požege, studenti su stekli uvid u život baruna Franje Trenka, upoznavajući se sa njegovim životom između zbilje i legende. Zatim su se okušali u izravnom dvoboju s njim na „pijanom biciklu“ i saznali kako je tehnologija utjecala na izgradnju „pijanog bicikla“, kao i na izgradnju Požeške kuće. Potom je voditeljica projekta „Muzej u loncu“, Maja Žebčević Matić, predstavila iznimno zanimljiv projekt čija je svrha obnoviti kulturu i brojne vještine povezane s pripremom tradicionalnih jela Požege i Požeštine koja su pala u zaborav. Na samom kraju putovanja, studenti su u pratnji kustosice Gradskog muzeja Požega, Ivane Domanović, obišli grad uz pomoć mobilne aplikacije „Blago Požege“, koja omogućuje upoznavanje ruta i znamenitosti Požege uz nova saznanja o kulturi samoga grada. Nakon putovanja, studenti su se kući vratili s novim iskustvima i novim znanjima.

Lea Mihaljević

je to bio najveći kviz sa sveukupno 35 timova koji su bili podijeljeni u dvije kategorije – srednjoškolci/studenti i tvrtke/gradjanstvo, a ovog puta sponzori su nam bili OTP banka, Cromaris, Cognism, WOD Software Solutions i ZadarDevHub. Oni su se pobrinuli za nagrade koje su bile dijeljene za svaku od dvije navedene kategorije zasebno. Kviz je protekao u opuštenoj i veseloj atmosferi, upravo onako kako je i zamišljen jedan tipičan pub kviz. Ova nam je priča donijela i neke novitete u samom kvizu – ja sam se pridružila organizaciji kviza pa smo proširili IT Pub Kviz na Zadar zajedno u suradnji sa studenticama Informacijskih tehnologija u Zadru. Malo je reći da se veselimo budućim prilikama i suradnjama!

Leonarda Litvić

Studentice 2. godine diplomskog studija na konferenciji BOBCATSSS u Oslu

Fotografiju proslijedila: studentica Marija Milošević

Sudjelovanje na konferenciji BOBCATSSS 2023 u Oslu (Norveška)

Studentice 2. godine diplomskoga studija, Ena Maurus, Donata Szombathelyi i Marija Milošević, sudjelovale su na međunarodnoj studentskoj konferenciji BOBCATSSS 2023, održanoj u Oslu (Norveška). Tema ovogodišnje konferencije bila je „*A new era – exploring the possibilities and expanding the boundaries*“ u sklopu koje su studentice predstavile svoje rade.

Od 25. do 27. siječnja 2023. godine u Oslu u Norveškoj održana je konferencija BOBCATSSS 2023 na kojoj su sudjelovale studentice 2. godine diplomskog studija Nakladništva i Informacijskih tehnologija, Ena Maurus i Donata Szombathelyi, kao i studentica 2. godine diplomskog studija Informatologije i Informacijskih tehnologija, Marija Milošević, uz pratnju asistentice Ines Horvat. BOBCATSSS konferencija ove godine održana je na temu „*A new era – exploring the possibilities and expanding the boundaries*“ u sklopu koje su studentice Odsjeka za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta

Osijek izložile svoje rade. Tako je studentica Ena Maurus izložila rad pod naslovom „*How metaverse might have an impact on user experience*“, studentica Donata Szombathelyi rad pod naslovom „*Croatia's LIS students perception of the role of public libraries in development of dementia friendly communities*“, dok je studentica Marija Milošević izložila rad pod naslovom „*Open educational resources on preservation: state-of-play and creating guidelines for new content*“. Sudionici su imali prilike poslušati i predavanja o digitalnim zbirkama, upravljanju informacijama i znanjem, školskim i visokoškolskim knjižnicama, arhivima i drugim temama, ali i sudjelovati na nekoliko radionica slične tematike. U slobodno su vrijeme studentice i asistentica imale priliku razgledati glavni grad, gdje su uistinu uživale u zimskoj idili Norveške, a na svu sreću, temperature nisu bile u minusu. Sudionici konferencije imali su, isto tako, mogućnost posjetiti gradsku knjižnicu Deichman Bjorvika gdje su prvo poslušali predavanje o samoj knjižnici, nakon čega su krenuli u njezino razgledavanje. Vjerujemo da je svima ovo cijelo putovanje na konferenciju BOBCATSSS 2023 ostalo u lijepom sjećanju kao što je i nama!

Marija Milošević

Sudjelovanje na konferenciji SRCE DEI 2023

Sudjelovanje na konferencijama jača naš osobni i profesionalni razvoj.

Donata Szombathelyi

Konferencija DEI 2023 (Dani e-infrastrukture) okuplja akademsku zajednicu u Mozaik Event centru i prostorijama SRCE-a, a glavni joj je cilj unapređenje znanosti i informacijskih sustava u visokoobrazovnim ustanovama. Ovogodišnji događaj održan je od 28. do 30. ožujka u Zagrebu, a sudjelovalo je dvoje studenata s poster izlaganjem – Donata Szombathelyi (2. godina diplomskog studija Nakladništvo i Informacijske tehnologije, mentor doc. dr. sc. Tomislav Jakopec) i Luka Marić (3. godina prijediplomskog studija Informatologija, mentor izv. prof. dr. sc. Ivana Martinović).

Studentica Donata Szombathelyi predstavila je svoj poster na konferenciji SRCE DEI 2023.

Fotografiju proslijedila: studentica Donata Szombathelyi

Pod mentorstvom doc. dr. sc. Jakopeca, predstavljen je poster pod nazivom „Izazovi i prilike prakse u online okruženju: stavori poslodavaca“, na kojem je istaknuta problematika provođenja studentske prakse tijekom pandemije bolesti COVID-19, a pod mentorstvom izv. prof. dr. sc. Martinović predstavljen je poster „Učinci pandemije bolesti COVID-19 na obrazovanje“. S obzirom da su izlaganja postera održana 29. ožujka, na put smo krenuli dan ranije autobusom. Po dolasku u Zagreb, proljetno popodnevno vrijeme iskorišteno je za obilazak grada, a navečer smo otišli u Mozaik centar kako bi se postavili posteri izlagачa. Povratak iz Zagreba uslijedio je u popodnevnim satima nakon izlaganja. Iskustvo predstavljanja ovog rada na konferenciji bilo je poprilično zanimljivo. Ja sam već pretходne godine sudjelovala na istoj konferenciji s posterom pa mi iskustvo nije bilo posve nepoznato, no ove su godine izlaganja zamišljena kao *pitch* (3-5 minutno izlaganje) i to pred većom publikom, što

Student Luka Marić predstavio je svoj poster na konferenciji SRCE DEI 2023.

Fotografiju proslijedila: studentica
Donata Szombathelyi

mi je bila novost. Kolega Luka Marić po prvi je put sudjelovao na konferenciji, no odlično se snašao za vrijeme izlaganja. Kroz zanimljiva predavanja o znanstvenom oblaku i umjetnoj inteligenciji u visokom obrazovanju, osvrnuli smo se na sugestije kolega i stručnjaka iz istog područja. Ovo iskustvo pridonijelo je kako osobnom, tako i našem profesionalnom razvoju, otvarajući nam nove perspektive i potičući razmišljanje o znanstvenom oblaku, budućim istraživanjima u području online prakse te njezine važnosti za obrazovanje.

Donata Szombathelyi

Biciklijada Filozofskog fakulteta Osijek

Biciklijada Filozofskog fakulteta Osijek aktivnost je koja promiče čitanje, lokalnu i prirodnu baštinu te upozorava na probleme s kojima se susreću osobe s disleksijom i teškoćama čitanja te istovremeno potiče na druženje i fizičko kretanje. Biciklijada se održava svake godine, a iz godine u godinu broj zainteresiranih raste, a sudionicima omogućuje nova iskustva, poznanstva i znanje.

Policajka educira sudionike o pravilima ponašanja u prometu

Fotografiju proslijedila: studentica Klara Krnjaković

Filozofski fakultet Osijek od 2019. godine organizira Biciklijadu u znak podrške Nacionalnoj kampanji Hrvatskog knjižničarskog društva za osobe s teškoćama u čitanju i disleksijskom – „Ja želim čitati“. U sklopu navedene kampanje, osim poticanja na zdrav život i kretanje, cilj ove Biciklijade je i dodatno informirati građane o problemima s kojima se susreću osobe s disleksijom i drugim teškoćama čitanja, pozvati na intenzivniju suradnju relevantnih institucija i stručnjaka te proizvodnju knjiga prilagođenih osobama koje ne mogu čitati standardni, crni tisk. Uz Filozofski fakultet Osijek, u organizaciju su uključeni, također, Klub studenata informacijskih znanosti „Libros“, Gradska i sveučilišna knjižница Osijek, Društvo knjižničara Slavonije, Baranje i Srijema, osječki ogrank Hrvatskog čitateljskog društva te Poliklinika SUVAG Osijek. Na Biciklijadi sudjeluju

studenti, profesori, knjižničari te ostali zainteresirani građani, a može se primjetiti kako zainteresiranost raste iz godine u godinu. Studenti aktivno sudjeluju i u organizaciji kroz promociju (izrada plakata i objava na društvenim mrežama Kluba studenata informacijskih znanosti „Libros“), osmišljavanje pratećih edukativnih aktivnosti vezanih

uz čitanje i lokalnu baštinu te komunikaciju sa sudionicima (odgovaranje na upite, rezervacija bicikala koje udruga „Sport za sve“ osigurava za sudionike koji nemaju bicikle itd.).

Posljednja Biciklijada održana je 16. travnja 2023. godine na ruti Osijek – Kopački rit. Rutu od 15 kilometara u jednom smjeru, biciklističkom stazom uz Dravu, odvozila su 54 sudionika. Zahvaljujući udrizi „Sport za sve“, u vožnji je sudjelovalo i desetak sudionika koji ne posjeduju vlastite bicikle. Prije početka vožnje policijska je službenica za prevenciju Ureda načelnika Policajске uprave osječko-baranjska, Eleonora Matić, upoznala je sudionike s pravilima ponašanja u prometu za bicikliste sukladno preventivnim aktivnostima projekta „Biciklirajmo biciklističkom“. Na odredištu, odnosno u Kopačkom ritu, organiziran je kratki program tijekom kojega su se sudionici upoznali s problemima koje uzrokuje disleksija. Nakon kratkog predaha, uz čokoladne energetske pločice, sudionici su uz biciklističku policijsku pratnju uputili nazad prema Osijeku.

Klara Krnjaković

Dio sudionika na odredištu

Fotografiju proslijedila: studentica Klara Krnjaković

Terenska nastava u Zagreb

Studentice 1. godine diplomskog studija Informatologije u sklopu terenske nastave iz kolegija „Upravljanje zbirkama u informacijskim ustanovama“ i „Razvoj korisničkog iskustva aplikacije“ pod vodstvom prof. dr. sc. Sanjice Faletar posjetile su Gradsku knjižnicu u sastavu Knjižnice grada Zagreba, Knjižnicu Filozofskog fakulteta u Zagrebu, Hrvatsku knjižnicu za slike i Nacionalnu i sveučilišnu knjižnicu u Zagrebu.

Studentice 1. godine diplomskog studija u posjetu Gradskoj knjižnici u sastavu Knjižnica grada Zagreba

Autor fotografije: prof. dr. sc. Sanjica Faletar

Dana 20. travnja 2023. godine u 06:15 h krenule smo autobusom iz Osijeka za Zagreb, a u Zagreb smo pristigle oko 10:30 h. Nakon što smo stigle, prva nam je postaja bila Gradska knjižnica u sastavu Knjižnice grada Zagreba (KGZ). Na početku nam je viša knjižničarka, Jasmina Kenda, održala predavanja na temu „Koordinirana nabava građe u KGZ-u“ te „Upravljanje e-knjigama u narodnim knjižnicama“. Posjetile smo, nakon predavanja, uz stručno vodstvo sve odjele Gradske knjižnice (Informativno-posudbeni odjel, Odjel obrade i nabave, Dječji odjel, Glazbeni odjel te Središnju

knjižnicu Rusina i Ukrajinaca Republike Hrvatske). Upoznale smo djelatnike knjižnice koji su nam na svakom odjelu ukratko objasnili kako pojedini odjel funkcioniра, koliko je zaposlenih na odjelu, koje su im dužnosti na poslu i slično. Druga postaja bila je Knjižnica Filozofskog fakulteta u Zagrebu, koja je ujedno i jedna od rijetkih visokoškolskih knjižnica čija je zgrada namjenski izgrađena. Pod vodstvom više knjižničarske, Jasmine Sočo, obišle smo cijelu knjižničnu zgradu i upoznale smo se sa svim odjelima. Knjižničarka nam je pružila osnovne informacije i zanimljivosti te nas je upoznala

s inovativnim knjižničnim uslugama. Nakon obilaska knjižnice, posjetile smo Ured za studente s invaliditetom, gdje smo se upoznale s uslugom prilagodavanja ispitne literature i mnogim projektima, koji su se provodili ili se provode za osobe s invaliditetom. Na samome kraju obilaska, upoznale smo se s izazovima izgradnje zbirke građe iz područja informacijskih znanosti, a više o tome ispričala nam je Irena Kranjec, voditeljica Zbirke za informacijske znanosti. Dan smo završile odlaskom u Hostel Bureau, u kojem smo odsjele. Sljedeće jutro posjetile smo Hrvatsku knjižnicu za slike, kul-

Studentice 1. godine diplomskog studija u posjetu Hrvatskoj knjižnici za slijepе, studentice su vidjele proces izrade knjiga na braillovom pismu

Autor fotografije: prof. dr. sc. Sanjica Faletar

turnu ustanovu koja više od 50 godina pruža usluge osobama s poteškoćama u čitanju standarnog tiska, odnosno koja proizvodi naslove u formatima, kao što su knjige na brajici, zvučne knjige te knjige u drugim strojno čitljivim oblicima. Ravnateljica knjižnice, Karolina Zlatar Radi-gović, kratko nam je predstavila zakone i ostale propise, koji se odnose na rad Hrvatske knjižnica za slijepе, a nakon toga smo se na vrlo zanimljiv način upoznale s uslugama koje knjižnica nudi. zajedno s ostalim djelatnicima, prošle smo kroz Odjel posudbe, Odjel za proizvodnju zvučnih

izdanja te kroz brajičnu tiskaru, koja nam je bila vrlo zanimljiva jer smo vidjele cijeli proces nastajanja knjiga na brajici. Zadnja postaja bila je Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu (NSK). Obišle smo sve knjižnične odjele pri čemu smo se detaljnije upoznale sa Zbirkom službenih publikacija i Zbirkom inozemne Croatice, potom smo poslušale izlaganje na kojem je predstavljen rad Centra za razvoj hrvatske digitalne knjižnice. Usljedio je posjet Digitalnom laboratoriju NSK, koji je nastao s ciljem da potiče kulturu inovacija te korisnicima i knjižničarima

osigura prostor za upoznavanje s novim tehnologijama. Jedan od većih projekata Digitalnog laboratorija NSK svakako je mobilna aplikacija „Smart Library“, koja funkcioniра kao virtualni vodič za prostor i usluge NSK. U nastanku ove aplikacije sudjelovala je i bivša studentica Filozofskog fakulteta Osijek, Dragana Koljenik. Nakon posjete NSK, ujedno i zadnje posjete dvodnevne terenske nastave, uputile smo se kući s novim znanjima.

Katarina Karatović
Lorena Martinušić
Petra Žigri

Filozofijada 2023.

Ovogodišnja Filozofijada održana je od 4. do 8. svibnja u Budvi (Crna Gora). Na Filozofijadi je sudjelovalo 98 studenata Filozofskog fakulteta Osijek, a gotovo polovica studenata borila se za pehar nad sunčanim nebom Budve. Filozofijada je događaj koji povezuje studente filozofskih i filoloških fakulteta s Balkana.

Studenti Filozofskog fakulteta Osijek na Filozofijadi u Budvi

Autor fotografije: Marija Milošević

Ovogodišnji studentski događaj, koji se održava s ciljem povezivanja studenata filozofskih i filoloških fakulteta iz Hrvatske, Srbije, Crne Gore, Bugarske, Sjeverne Makedonije, Kosova te Bosne i Hercegovine, poznatiji kao „Filozofijada”, održavao se od 4. do 8. svibnja u Budvi (Crna Gora). Studenti filozofskih i filoloških fakulteta imali su prilike natjecati se u čak deset sportova: muški nogomet, muška košarka, muška i ženska odbojka, šah, pikado, stolni tenis, kviz znanja, debata i e-sport (PES). Filozofski fakultet Osijek predstavljalo je u sportovima četrdesetak aktivnih studenata, dok se njih šezdesetak prijavilo kao pasivni sudionici, odnosno mogli bismo reći kao aktivni navijači jer našim ekipama navijača, zasigurno, nije nedostajalo. Od ukupnog broja

studenata, bilo je desetak studenata Odsjeka za informacijske znanosti u Osijeku. Iako su nas pri dolasku u Budvu zatekle loše vremenske prilike, zbog čega su natjecanja u određenim sportovima odgođena za taj dan, ali su zato tijekom preostalih dana, studenti uspješno iskoristili sunčano vrijeme za uživanje na plaži ili za aktivno sudjelovanje u natjecanjima za naš Fakultet. Studenti su, osim igranja, navijanja i odmaranja na plaži, uspjeli iskoristiti slobodno vrijeme za razgledavanje i šetanje Budvom, a uglavnom su to bile šetnje do starog dijela grada, dok su večeri bile rezervirane za druženje na plaži i u lokalnim klubovima. Dočekali smo i službeni zadnji dan Filozofijade kada smo svi čekali večernje sate kako bismo navijali za našu ekipu u kvizu

znanja koja se plasirala u finalnu večer. I zaista, u prostoru za gledatelje, studenti našeg Fakulteta zauzeli su većinu mjesta te smo navijali najjače što su nam okolnosti dopuštale, a što se na kraju i isplatilo jer su naši predstavnici osvojili drugo mjesto. Svi čemo, zasigurno, pamtiti još dugo tu večer zato što su prva tri mesta osvojili studenti Filozofskih fakulteta iz Splita, Osijeka i Zagreba, što je rezultiralo pjevanjem svih navijača hrvatskih fakulteta. Ova Filozofijada, kao i brojne druge prethodno organizirane, ostala nam je u lijepom sjećanju, ostvarili smo i mnoga nova poznanstva te željno iščekujemo idući!

Marija Milošević

Humanitarna akcija Librosa u suradnji s udrugom „Full Litter Box“

Klub studenata informacijskih znanosti „Libros“ već po drugi put organizira akciju u suradnji s udružinama koje pomažu napuštenim mačkama. Akcija potiče građane na humanitarno djelo i osvješćuje ih na probleme s kojima se susreću udruge koje brinu o napuštenim mačkama.

Klub studenata informacijskih znanosti „Libros“ nastavio je tradiciju prodaje knjiga pomoći koje finansijski pomaže udružinama koje brinu o napuštenim mačkama, ovoga puta u suradnji s udružom „Full Litter Box“. Prvi korak bio je prikupiti donirane knjige, nakon čega je uslijedila prodaja istih na Osječkom sajmu

antikviteta 6. svibnja 2023. godine. Kao i na prijašnjoj akciji, koja je bila u suradnji s „Mandicinom udružom“, studenti su uz pomoć građana prikupili veliki broj knjiga koje su prodali te prikupili novčani iznos koji je udruža „Full Litter Box“ iskoristila za plaćanje računa. Članovi „Librosa“ i navedene udruge iznimno

su zahvalni svima koji su na bilo koji način sudjelovali u akciji i nadaju se uspješnoj daljnjoj suradnji. Održavanje akcija ovakvoga tipa potiče studente i ostale građane na humanitarna djela, razvoj empatije i osvješćuje ih na problem društva koji se odnosi na nezbrinute mačke.

Klara Krnjaković

Studentice prodaju knjige na Osječkom sajmu antikviteta

Fotografiju proslijedila: studentica Klara Krnjaković

InfoDASKA 2023.

InfoDASKA studentska je konferencija koja svoj početak bilo je 2008. godine, kada je nosila ime „Dani mladih knjižničara“, a čiji je cilj unapređenje postojećih znanja i vještina mladih informacijskih stručnjaka, ali i zблиžavanje studenata informacijskih i srodnih znanosti. Petnaesta po redu konferencija održavala se u Mostaru, 11. i 12. svibnja 2023. godine, na temu „Budućnost su informacijske znanosti“. Filozofski fakultet Osijek predstavljali su studenti Luka Marić s temom „Korištenje različitih izvora informacija u svrhu ispunjavanja studentskih obveza“, Donata Szombathelyi s temom „ChatGPT kao alat u rješavanju poslovnih izazova“, Klara Krnjaković s temom „Biciklijada kao inovativan pristup promicanja čitanja, lokalne i prirodne baštine te zdravog načina života“

Studenti na konferenciji InfoDASKA 2023.

Fotografija preuzeta s Facebook profila Kluba „Libros“

i Lucija Grgić s temom „Tehnološke promjene kao izazov informacijskih ustanova: utjecaj novih tehnologija na poslovanje Knjižnice Filozofskog fakulteta u Osijeku“. Prvi dan konferencije započeo je uvodnim riječima predsjednika Kluba studenata informacijskih znanosti Mostar, a nakon pozdrava i uvodnih riječi uslijedila su studentska izlaganja. Osim izlaganja studentskih istraživanja i radova, program je obuhvatio i rasprave i panele u kojima su studenti razmjenjivali

InfoDASKA studentska je konferencija koja svake godine okuplja studente informacijskih znanosti Filozofskih fakulteta iz Osijeka, Zagreba, Zadra i Mostara.

Studenti u obilasku Mostara

Fotografija preuzeta s Facebook profila Kluba „Libros“

iskustva i znanja stečena tijekom studija. Također, dio programa podrazumijevao je i sastanak za buduće suradnje i prijedloge suradnji studenata informacijskih znanosti, kao i uključivanje srodnih smjerova u projekte i nadolazeće konferencije. Nakon službenog dijela konferencije, studenti su imali organizirana ležernija druženja i obilazak grada uz turističkog vodiča. Mostar je doista prekrasan grad, stoga nam je jako draga što smo ga uspjeli obići i otkriti njegove ljepote. Neke od lokacija koje smo posjetili uključivale su sveučiliš-

nu knjižnicu, sveučilišnu tiskaru „Pressum“, sveučilišnu galeriju i mnoga druga mesta. Ova konferencija doista je ostavila trag u našem studentskom životu, posebice zbog velikog broja sudionika i raznolikih tema konferencije. Kolege iz Mostara bili su savršeni domaćini te su se doista potrudili organizirati ovaj događaj i omogućiti studentima razmjenu iskustava i znanja stečenih tijekom studija. Bogat i zanimljiv program značajno je poboljšao ovu konferenciju, koja će nam svima, svakako, još dugo ostati u sjećanju.

Sastanak u sklopu konferencije InfoDASKA 2023.

Fotografija preuzeta s Facebook profila Kluba „Libros“

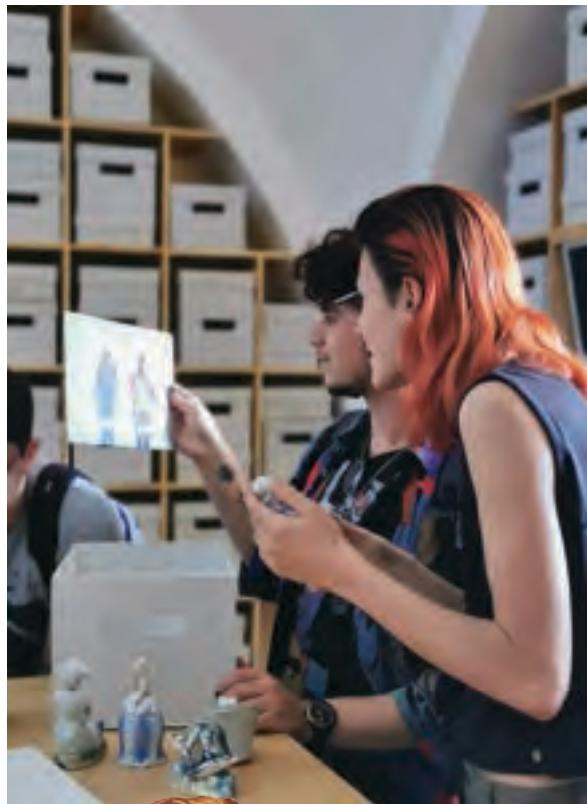
Lucija Grgić

Posjet studenata Informatologije Muzeju osobnih priča

Studenti 1. godine prijediplomskog studija Informatologije posjetili su Muzej osobnih priča u sklopu kolegija „Uvod u muzeologiju“ pod vodstvom prof. dr. sc. Sanjice Faletar.

U okviru kolegija „Uvod u muzeologiju“, dana 22. svibnja 2023. godine, studenti 1. godine prijediplomskog studija Informatologije posjetili su izložbe „Priče Roma“ i „Priče Židova“ u Muzeju osobnih priča u Osijeku. Svrha ovog muzeja, koji čuva životne priče manjinskih zajednica u gradu Osijeku, jest suprotstaviti se stereotipima i predrasudama prema različitim pojedinцима i skupinama u našem okruženju te potaknuti razumijevanje i empatiju šire društvene zajednice prema tim istim manjinskim skupinama. Studenti su se upoznali s inovativnim pristupom (osobnim narativom) koji se u ovom muzeju kreativno primjenjuje za prikazivanje manjinskih skupina i poticanje razumijevanja i suočavanja prema njima.

Tekst preuzet s mrežne stranice Filozofskog fakulteta Osijek (30.5.2023.)

Studenti 1. godine prijediplomskog studija Informatologije posjetili su izložbe „Priče Roma“ i „Priče Židova“ u Muzeju osobnih priča

Fotografija preuzeta s mrežne stranice Filozofskog fakulteta Osijek

Konferencija DECrS, Osijek (Hrvatska)

Studentice 2. godine diplomskog studija Nakladništva i Informatologije, Iva Karača, Doris Juršić i Mia Bošnjak, volontirale su na konferenciji DECrS koja se održavala 22. i 23. svibnja 2023. godine na našem Fakultetu.

DECriS (*Digital education for crisis situations*) konferencija održana je 22. i 23. svibnja 2023. godine na Filozofskom fakultetu Osijek. Riječ je o međunarodnoj konferenciji koja se bavi temama digitalne transformacije i podizanjem svijesti o edukaciji u kriznim situacijama. DECrS projekt koordiniran je od strane Filozofskog fakulteta Osijek i partnera iz Sveučilišnog računskog centra u Zagrebu, Stiftung Universität Hildesheim iz Njemačke, Universitat de Barcelona iz Španjolske te Sveučilišta Knjižničnih znanosti i Informacijskih tehnologija iz Bugarske. Konferencija je trajala dva dana i bila je ispunjena informativnim predavanjima, prezentacijama, predstavljanjima i novim poznanstvima. Prvi dan započeo je

otvorenjem konferencije, koji su predvodili izv. prof. dr. sc. Boris Bosančić i prof. dr. sc. Tatjana Aparac-Jelušić. Uvodni govor održao je profesor Mario Hilbert iz Univerziteta u Sarajevu. Na konferenciji su svoje radeove i projekte predstavili brojni sudionici: Milijana Mićunović, Kristina Feldvari, Cristobal Urbano, Juanjo Bote, Lorena Dadić Fruk, Africa Hands, Ulrika Centerwall, Ana Mirković Moguš, Joel Valles Stahnke, Gema Santos-Hermosa, Airina Volunfeviciene, Tania Todorova, Thomas Mandl, Lea Wobbekind, Stefan Dreisibner, Sandra Kučina Softić, Tomislav Jakopec, Mirela Župan, Maja Krtalić, Jennifer Campbell-Meier i Spencer Lilley. Teme su bile raznovrsne, a sve ih je vezao pojam „digitalno“ koji se spaja s

konceptom kriznih situacija. U tom pogledu, sva izlaganja imala su nešto zajedničko. Uz navedene sudionike i profesore, kao tehnička podrška, u organizaciji i provedbi DECrS konferencije, sudjelovali su i studenti volonteri s 2. godine diplomskog studija Nakladništva i Informatologije: Iva Karača, Doris Juršić i Mia Bošnjak. Za vrijeme volontiranja na ovoj konferenciji, stekli smo brojna nova iskustva, družili se s profesorima te stekli nova znanja na temu kriznih situacija u digitalnoj edukaciji. Zahvaljujemo se ovim putem profesorima na ukazanoj prilici za volontiranje i sudjelovanje u ovakvoj vrsti projekta, tako da veselimo se potencijalnim novim susretima.

Mia Bošnjak

Prof. dr. sc. Sanjica Faletar otvorila je konferenciju LIDA

Autor fotografije: Mia Bošnjak

Međunarodna konferencija LIDA, Osijek (Hrvatska)

Ovogodišnja LIDA konferencija održala se od 24. do 26. svibnja 2023. godine na našem Fakultetu. Studenti Odsjeka za informacijske znanosti, Iva Karača, Doris Juršić, Mia Bošnjak, Klara Krnjić, Luka Marić, Lucija Grgić, Kristina Gagulić, kao i dvoje studenata s Univerziteta u Sarajevu, Dženeta Zaklan i Luka Bošković, angažirali su se kao volonteri u organizaciji konferencije.

U razdoblju od 24. do 26. svibnja 2023. godine, na Filozofskom fakultetu Osijek, održana je konferencija LIDA (*Libraries in the digital age*). LIDA je međunarodna konferencija koju od 2000. godine organiziraju Odsjek za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta Osijek, Odjel za informacijske znanosti Sveučilišta u Zadru i School of communication and information Rutgers University, SAD. Konferenciji prisustvuju mnogi znanstvenici, praktičari, profesori i studenti dijele svoja znanja

i iskustva vezana uz promjene, ali i izazove koje digitalno okruženje donosi knjižnicama i informacijskim društvima općenito te tako raspravljaju i uče jedni od drugih. Ove su godine na konferenciji sudjelovala 103 sudionika iz 19 različitih država (Hrvatska, Ujedinjeno Kraljevstvo, SAD, Novi Zeland, Slovenija, Španjolska, Pakistan, Švedska, Nizozemska, Njemačka, Francuska, Australija, Litva, Bosna i Hercegovina, Danska, Norveška, Mađarska, Poljska, Island). Tema ovogodišnje kon-

Volonteri na konferenciji LIDA

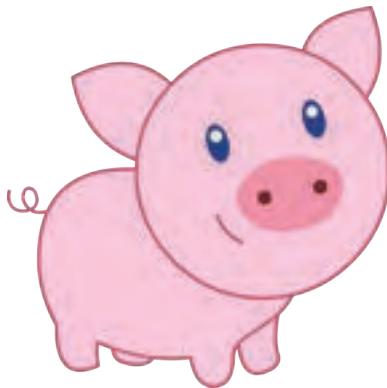
Autor fotografije: Mia Bošnjak

ferencije bila je „Information everywhere“, a otvorili su ju prof. dr. sc. Sanjica Faletar (Filozofski fakultet Osijek), doc. dr. sc. Stephanie Jug (Filozofski fakultet Osijek) i doc. dr. sc. Drahomira Cupar (Sveučilište u Zadru). Na konferenciji su izlagala tri pozvana predavača (Carol Gordon iz SAD-a, Annemaree Lloyd iz Australije te Dimitris Soudias iz Nizozemske). U okviru programa održano je 35 predavanja, osam posterskih izlaganja, jedan studentski rad i jedno izlaganje na doktorskom forumu. Na skupu je izlagalo i nekoliko nastavnika Odsjeka za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta Osijek, a na jednom su posteru suautori bili studenti Odsjeka za informacijske znanosti, Borana Petrović i Lucija Belošević. Obradile su se različite teme tijekom konferencije, uključujući informacijsku pismenost, ulogu knjižnice kao demokratskih ustanova u društvu kojemu prijeti komodifikacija (digitalnog) znanja, digitalnu ostavštinu i privatnost u digitalnom okru-

ženju, otvorene obrazovne sadržaje, obrazovanje knjižničara i informacijskih stručnjaka te njihova uloga u digitalnoj transformaciji. Međutim, teme su obuhvatile i informacijsko ponašanje različitih društvenih skupina i pojedinaca – npr. osoba s tetovažama na Novom Zelandu i u različitim kontekstima (npr. u potrazi za zdravstvenim informacijama), upotrebu računalnih igara u visokoškolskim knjižnicama, suradnju knjižnica i civilnih udruga, oblikovanje specijaliziranih digitalnih informacijskih usluga i inovativne knjižnične usluge (virtualno pri povijedanja priča, razvoj građanske odgovornosti, usluge za izbjeglice itd.). U sklopu konferencijskog programa, posebna sesija bila je posvećena nedavno preminulom kodirektoru LIDA konferencije, svjetski priznatom znanstveniku u području školskih knjižnica, profesoru Rossu Toddu sa Sveučilišta Rutgers. U organizaciji ovogodišnje LIDA konferencije, sudjelovali su kao volonteri i naši studenti Odsjeka

za informacijske znanosti, Iva Karača, Doris Juršić, Mia Bošnjak, Klara Kraljić, Luka Marić, Lucija Grgić, Kristina Gagulić te dvoje studenata s Univerzitetom u Sarajevu, Dženeta Zaklan i Luka Bošković. Studenti volonteri preuzeli su odgovornost komunikacije sa sponzorima, pripreme konferencijskih materijala, registracije sudionika, pratnje sudionika tijekom obilaska grada i posjete muzeju. Volonteri su bili dežurni na info pultu te su odgovarali na brojne upite i zahtjeve sudionika, a uz to su pratili konferencijska izlaganja. Cijeli je tjedan bio vrlo dinamičan, ali i poučan. U ime svih studenata volontera, zahvaljujemo se profesorima koji su nas uključili u organizaciju i koji su provodili vrijeme s nama na konferenciji. Otvorili su nam vrata prema novom iskustvu, omogućili nam da steknemo nova korisna saznanja te da sklopimo mnogo novih poznanstava.

Mia Bošnjak

Konferencija KulenDayz 2023

Od 1. do 3. rujna 2023. godine, na prostorima Fakulteta agrobiotehničkih znanosti u Osijeku, održana je najpoznatija IT konferencija na području Slavonije i Baranje, KulenDayz. Već 15 godina za redom okuplja najpoznatije stručnjake i entuzijaste unutar područja IT-a, gledajući razmjajivanje znanja, strasti i prije svega *team buildinga*.

Na KulenDayz konferenciji, najpoznatijoj IT konferenciji na području Slavonije i Baranje, koja se održala od 1. do 3. rujna 2023. godine na Fakultetu agrobiotehničkih znanosti u Osijeku, sudjelovao sam kao volonter. Bio sam, zajedno s drugim volonterima,

uživali u mnogim aktivnostima, poput ispitanja kave, degustiranja hrane, kao i u igranju raznih videoigara, uključujući videoigru *Guitar Hero* na XBOX 360 i kulturni klasik *Super Mario* na Super Nintendo konzoli. Kao volonter, obavljao sam različite

aktivnosti u slučajeve višednevног aktivnog i ciljanog hakerskog napada. Također, istaknuo bih predavanje Tomislava Kaučića „Exciting new things you can use in frontend right now (or soon)“ jer sam puno naučio o inovacijama unutar *frontend developmenta*. Isto tako, imao sam priliku susresti se s praktičnim primjerima koji se mogu primjeniti kod izradivanja boljeg i korisnički uvjetovanog sučelja. Na kraju same konferencije održano je natjecanje „Who can eat the hottest chilly?“, koje je uspješno provedeno zahvaljujući sponsorstvu tvrtke Volim Ljuto te je uslijedio IT kviz – Acronym fight, pod vodstvom doc. dr. sc. Tomislava Jakopeca. U kvizu je trebalo pogoditi i razriješiti akronime unutar IT područja. Na samom je kraju uslijedio koncert i završna proslava. Posljednjeg dana, to jest u nedjelju, 3. rujna, održan je *team building* na Didinom Konačku u Kopačevu kako bismo se svi opustili nakon konferencije.

Studenti su volontirali na konferenciji KulenDayz 2023.

Autor fotografije: Ena Maurus

angažiran oko pripreme prostora za registraciju polaznika i predavača, prostora za predavače i govornicu. Iz toga smo razloga došli već 30. kolovoza u prostore Fakulteta agrobiotehničkih znanosti kako bismo sve na vrijeme pripremili. Sortirali smo *goodie bagove* za goste konferencije, a uz to smo i izrađivali akreditacije. Idućeg dana nastavili smo raditi na infrastrukturi i prostoru, postavljali smo takozvane *retro-zone* koje su poslužile kao prostor za opuštanje nakon predavanja. Gosti su u tim zonama

zadatke, a među kojima su priprema *check-in*, podjela akreditacija i *goodie bagova*, nadziranje rasporeda predavanja te sam, između ostalog, pazio i da je svim predavačima osigurana voda za piće u predavaonicama. Uz sve to navedeno, imao sam i privilegiju odslušati izrazito zanimljiva predavanja koja su se dotakla raznih tema, kao što je predavanje Luke Manojlovića „Kako smo branili i (jedva) odbranili IT infrastrukturu na vježbi IT sigurnosti“, koje je bilo iznimno poučno jer je pružalo detaljan

Sven Kroflin

Kolokvij Odsjeka 2022.

Ove akademske godine, točnije 23. studenog 2022. godine, održao se 32. stručni kolokvij Odsjeka za informacijske znanosti koji služi za promociju izvannastavnih aktivnosti u kojima sudjeluju studenti našeg Odsjeka. Kolokvij je prvenstveno namijenjen studentima nižih godina u svrhu poticanja na sudjelovanje u izvannastavnim aktivnostima.

Klub studenata informacijskih znanosti „Libros“, 23. studenog 2022. godine, organizirao je 32. stručni kolokvij Odsjeka za informacijske znanosti, a to je događaj koji objedinjuje projekte i aktivnosti na kojima su sudjelovali studenti Odsjeka. Kao i sva-ke godine, izlaganjima se pridružilo mnoštvo studenata koji su ostalim kolegama, prvenstveno bručošima, podijelili svoja isku-stva studiranja i stručne prakse. Program Kolokvija obuhvaćao je šesnaest tema: „Europska ljetna škola informacijskih znanosti DECriS (DESS 2022)“, „Projekt “Izgradnja demenciji prijateljskih narodnih knjižnica”“, „InfoDASKA 2022.“, „Konferencija

COBISS 2022.“, „SRCE DEI“, „RED Simpozij“, „Okrugli stol o knjižničnim uslugama za gluhe osobe“, „Registar za udrugu Izvor“, „FFOS biciklijada“, „Suradnja s Mandicinom udrugom“, „Ljetna škola iz informacijskih znanosti (JoSSIS 2022)“, „Dizajn praksa u Plavoj tvornici“, „The Geek Gathering“, „Testival“, „Studiranje u doba korone“, „Predstavljanje 11. broja časopisa Libros“. Kolokvij Odsjeka svake se godine održava u svrhu promicanja izvannastavnih aktivnosti i suradnje studenata informacijskih znanosti. Studenti viših godina predstavljaju projekte i aktivnosti na kojima su sudjelovali u nadi da će studenti

nižih godina nastaviti njihovu „tradiciju“ i da će sudjelovati u navedenim aktivnostima te da će na taj način proširiti svoja zna-nja i vještine, što će im uvelike pomoći pri zapošljavanju nakon završetka studija. Svaka akti-vnost i projekt sa sobom donose različita iskustva i vještine koje, osim što pomažu pri pronalasku posla, pridonose i svakodnev-nom životu i osobnom razvoju studenata. Do sada se Kolokvij pokazao kao odlična praksa jer je mnoštvo studenata nastavilo u već poznatom smjeru te na taj način doprinijelo promociji Odsjeka, ali i cijelog Fakulteta.

Lucija Grgić

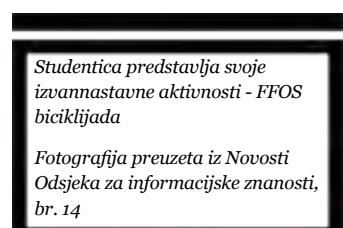
Studentica predstavlja svoje izvannastavne aktivnosti - Projekt „Izgradnja demenciji prijateljskih narodnih knjižnica“ i InfoDaska 2022.

Fotografija preuzeta iz Novosti Odsjeka za informacijske znanosti, br. 14

Studentica predstavlja svoje izvannastavne aktivnosti - The Geek Gathering i Testival

Fotografija preuzeta iz Novosti Odsjeka za informacijske znanosti, br. 14

Mala škola programiranja

Studentice Hana Lelas i Nikolina Gams organizirale su Malu školu programiranja za učenike osnovne škole (od 5. do 8. razreda) na inicijativu doc. dr. sc. Tomislava Jakopeca. Radionice su se održavale na Filozofskom fakultetu Osijek, u siječnju 2023. godine.

Učenici na dodjeli diploma

Autor fotografije: Hana Lelas i Nikolina Gams

Radionica Male škole programiranja osmišljena je za učenike od 5. do 8. razreda osnovne škole, a nastala je na inicijativu doc. dr. sc. Tomislava Jakopeca i studentica diplomskog studija Informacijskih tehnologija, Hane Lelas i Nikoline Gams. Radionica je osmišljena s ciljem razvijanja talenata za programiranje te kako bi učenici naučili nešto novo i upoznali se s osnovama programskog jezika Python. Radionica se održavala tri petka zaredom (13. siječnja, 20. siječnja i 27. siječnja 2023. godine) u terminu od 17:00 do 18:30 h na Filozofskom Fakultetu Osijek, a na radionicama je sudjelovalo tridesetak učenika. Svaka radionica odvijala se u tri faze. U prvoj smo se fazi fokusirali na teorijski segment u kojem smo sa učenicima obnovili prethodno steklena znanja. Nakon toga, pružili smo im sažeti pregled onoga što će im biti potrebno za razu-

mjevanje današnje radionice i koji su pojmovi ključni za bolje shvaćanje sadržaja. Druga je faza bila posvećena praktičnom segmentu, stoga su učenici, zajedno s predavačicama, radili na zadacima te na taj način razvijali svoje prve male programe. Iduća i posljednja faza bila je ponavljanje naučenoga. Nakon svake radionice održao bi se nekakav zabavni oblik ponavljanja te bi se učenici natjecali i osvajali nagrade. Učenici su se najviše zabavili igrajući Kahoot kviz, iako su ih i druge igre ponavljanja oduševile. Posljednja radionica trajala je nešto duže zbog podjele diploma nakon učenja i programiranja. Nagradili smo svakog učenika zbog uloženog rada i truda, što je izmamilo veliko osmijehe na njihovim licima!

Nikolina Gams
Hana Lelas

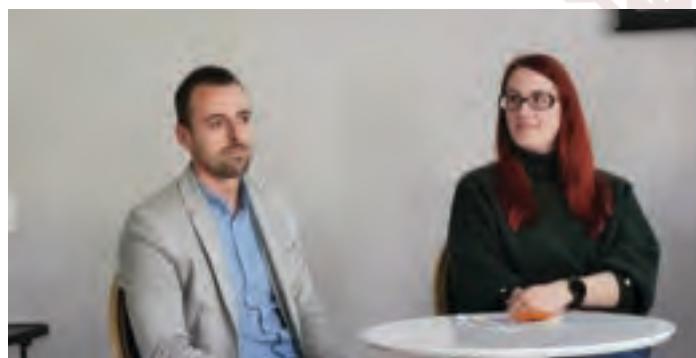
Plakat Male škole programiranja

Autor fotografije: Hana Lelas i Nikolina Gams

Tjedan karijera na Filozofskom fakultetu Osijek

Filozofski fakultet Osijek obilježio je Tjedan karijera kroz razne aktivnosti, a Odsjek za informacijske znanosti omogućio je svojim studentima predavanja o karijeri u pogledu informacijskih znanosti. Svrha Tjedna karijera je razmjena iskustava vezanih uz karijeru. Studentima omogućuje da poslušaju iskustva i postave pitanja koja ih potencijalno mogu inspirirati za iduće korake u smjeru razvoja vlastite karijere.

Dana 16. svibnja 2023. godine, u okviru Tjedna karijera Sveučilišta u Osijeku, na Filozofskom fakultetu Osijek, održana su predavanja na temu „Kako tijekom studiranja steći dodatne vještine i korisna poslovna iskustva?“ te „Informacijski horizonti: otkrijte svijet mogućnosti s diplomom iz Informatologije“. Nakon uvodnog izlaganja prof. dr. sc. Sanjice Faletar, u sklopu prve teme, studentice diplomskog studija Informatologije, Nakladništva i Informacijskih tehnologija na Odsjeku za informacijske znanosti, Lucija Grgić, Klara Krnjaković i Ena Maurus, podijelile su zaинтересiranim studentima svoje iskustvo sudjelovanja u raznim izvannastavnim aktivnostima (sudjelovanje u radu studentkih udruga, pohadanje ljetnih škola, izlaganja na domaćim i

Bivši studenti Informatologije

Fotografiju proslijedila: studentica Klara Krnjaković

međunarodnim konferencijama, organizacija konferencija i stručnih radionica, volontiranje i društveno angažiranje aktivnosti). Nadalje, dale su studentima korisne savjete kako tijekom studija steći korisna znanja, iskustva i vještine, ali i kako ostvariti kontakte s poten-

cijalnim poslodavcima. U sklopu druge teme, predavanje su održali bivši studenti Odsjeka za informacijske znanosti, Ivana Turk, Filip Omazić i Zvonimir Klobučar. Oni su studentima podijelili priču o svojem putovanju od studentskog života do radnog mjesta. Izlagači su, također, govorili o svojim iskustvima, izazovima i uspjesima prilikom zapošljavanja te su studentima pružili savjete za postizanje uspješne karijere u području informacijskih znanosti. Sudionici su imali priliku postavljati pitanja i razgovarati s bivšim studentima kako bi stekli dublje razumijevanje struke i dobili korisne savjete za svoje vlastite karijere. Ovaj je događaj pružio odličnu priliku studentima da se povežu s uspješnim bivšim kolegama i da dobiju praktične informacije o mogućnostima koje nudi studij Informatologije.

Studentica Ena Maurus izlaže svoje aktivnosti

Fotografiju proslijedila: studentica Klara Krnjaković

Klara Krnjaković

Studentica Informatologije Nela Gulam dobitnica 2. nagrade na 60. Šimićevim susretima

Studentica 2. godine prijediplomskog studija Informatologije i Hrvatskog jezika i književnosti dobitnica je 2. nagrade u kategoriji mlađih pjesnika na 60. Šimićevim susretima.

Studentica 2. godine prijediplomskog studija Informatologije i Hrvatskog jezika i književnosti na Filozofskom fakultetu Osijek, Nela Gulam, dobila je na ovogodišnjim 60. Šimićevim susretima 2. nagradu u kategoriji mlađih pjesnika, to jest studenata starosti do 25 godina. Budući da nije bila u mogućnosti putovati na Svečanu akademiju posvećenu A. B. Šimiću, održanu u njegovim rodnim Drinovcima, nagradu joj je uručio član Organizacijskog odbora tih susreta, prof. dr. sc. Srećko Tomas, u kabinetu dekana Filozofskog fakulteta Osijek, prof. dr. sc. Ivana Trojana, koji je ujedno i predsjednik Matice hrvatske ogranak Osijek. Nagrada se sastoji od plakete, knjige pjesama A. B. Šimića pod naslovom „Izabrane pjesme“ i novčanog iznosa. Intervju sa studenticom Gulam dostupan je na poveznici: <https://www.ffos.unios.hr/intervju-sa-studenticom-nelom-gulam-dobitnicom-drugе-nagrade-na-60-simicevим-susretima/>. Čestitamo kolegici na nagradi!

Tekst preuzet s mrežne stranice Filozofskog fakulteta Osijek (17.5.2023.)

Studentici je nagradu uručio prof. dr. sc. Srećko Tomas

Fotografija preuzeta s mrežne stranice Filozofskog fakulteta Osijek

Panonski festival knjige

Panonski festival knjige zanimljiva je manifestacija koja je privukla veliki broj nakladnika, ljubitelja knjiga, ali i zainteresiranih studenata. S obzirom da je prvi takav s ovih područja, njegovo održavanje ima važnu ulogu u svijetu knjige. Manifestacija je omogućila zanimljiv tematski program te veliki izbor knjiga prema sniženim cijenama za sve uzraste.

Izložene knjige na manifestaciji

Fotografija preuzeta s Facebook profila Saše Jakšić

Panonski festival knjige, jedinstveni i kulturnoški događaj u Osijeku i cijeloj Hrvatskoj, prvi je put održan na lokaciji Dvora na Gradski vrt Osijek, u trajanju od 24. do 28. svibnja 2023. godine. Festival je posebno posvećen povjesnim i kulturnim velikanimima koji su svojim djelima i pisanim riječi obogatili kulturu cijele panonske regije. Festival je namijenjen prvenstveno ljubiteljima pisane riječi i svima koji doživljavaju knjigu kao priliku za razvoj mašteta i kreativnosti, intelektualnosti i inovativnosti, koja pruža cjelovit i civilizacijski osjećaj za kulturu čitanja i pisanja u svijetu. Ono što ovaj festival čini iznimnim jest to što predstavlja mjesto druženja svih

intelektualaca, autora i izdavača koji se zbog svog posvećenog rada imaju priliku istaknuti kroz različite programe za djecu i mlađe, nove naslove, radionice, promocije, izložbe, koncerte itd. Svrha ovog festivala je potaknuti sve društvene skupine na čitanje i pisanje, ujediniti sve izdavače, pokrovitelje, partnerne i Zajednicu nakladnika i knjižara HGK te uz finansijsku i organizacijsku potporu proširiti književni krug. Osim toga, Panonskom festivalu knjige u cilju je i poticanje razvoja budućnosti knjige i književnosti, podizanje svijesti o bogatoj

kulturi panonske regije u kojoj se Osijek nalazi u jedinstvenoj poziciji za još ovakvih budućih festivala te pružanje prilike novim i već afirmiranim autorima kako bi se i oni istaknuli. Može se reći da Festival djeluje kao sajam koji ima akcijske cijene knjiga s popustom i do 70%, što znači da svatko može pronaći nešto za sebe. Čak 40 domaćih nakladnika nudi svoje knjige i atraktivne programe kojih je sveukupno bilo 55. Na festivalu su, naravno, dobrodošli svi lokalni, ali i strani posjetitelji. Mnoge su izdavačke kuće istaknule kako je

festival premašio njihova očekivanja te su bez straha mogli predstaviti svoja izdanja i razviti direktni pristup i komunikaciju s velikom književnom publikom, kupcima, autorima i mnogim drugim ljubiteljima knjiga. To su nakladnici poput Školske knjige, Hene com, Prof&Graf-a, Mozaik knjige, Medicinske naklade, Profil knjige, Znanja, Frakture i mnogih drugih. Čak je i u sklopu festivala osmišljen zanimljiv slogan koji upravo i ističe njegovu namjeru: „Čitaj, lega, čitaj!“. Sve u svemu, Panonski festival knjige potaknuo je mnoge emocije,

Galeb Marko na manifestaciji

Fotografija preuzeta s Facebook profila Panonskog festivala knjige

Saša Jakšić, direktorka nakladničke kuće Prof&Graf na štandu navedene nakladničke kuće s Mateom Čvagić Prašnjak, autoricom knjige.

Fotografija preuzeta s Facebook profila Saše Jakšić

nove suradnje, sklapanje novih prijateljstava i unapređenje komunikacije. Samim time je i nakladnička kuća „Znanje“ najavila kako će otvoriti novu knjižaru u Osijeku. Stoga, s nestavljenjem iščekujemo sljedeći Panonski festival knjige u Osijeku jer pruža priliku za nove buduće autore, čitatelje, ali i za sve one koji istinski cijene knjige i želes otkriti nešto novo kroz raznovrsne edukativne i promocijske aktivnosti. Studenti s Odsjeka za informacijske znanosti ovu manifestaciju iskoristili su kao izvor dodatnih iskustava, ali i kao

izvor financiranja. Tvrta Svjetla grada d.o.o., pod kojom se nalazi Knjižara Nova, zaposila je studente na navedenoj manifestaciji preko Studentskog servisa. U sklopu svog radnog zadatka, studenti su bili na raspolaganju potencijalnim kupcima kako bi odgovorili na njihova pitanja, pripremali su knjige za utovar i istovar, slagali ih te su neki radili i za blagajnom. Svi zaposleni studenti nosili su upečatljive žute majice sa sloganom „Čitaj, lega, čitaj!“, što je ujedno, kao što je navedeno, bio slogan festivala. Knjižara Nova

već dugi niz godina suradije s Odsjekom tako što omogućuje studentima obavljanje stručne prakse te ponekad sponzoriraju aktivnosti (sponzorirali su nagrade za kviz tijekom Tjedna zabranjenih knjiga) koje studenti organiziraju pod Klubom studenata informacijskih znanosti „Libros“. Studenti su na manifestaciji stekli nova iskustva, vještine, poznanstva, ali i džeparac koji svakom studentu dobro dođe!

**Lea Mihaljević
Klara Krnjaković**

Izložba studentskih radova „Pismenosti u digitalnom dobu“

Studenti 3. godine prijediplomskog studija Informatologije, u sklopu kolegija „Pismenosti u digitalnom dobu“, izrađivali su postere koje su izložili u izložbenoj auli u Gradskoj i sveučilišnoj knjižnici Osijek. Postere su studenti izrađivali pod mentorstvom izv. prof. dr. sc. Ivane Martinović i asistentice Mirne Gilman Ranogajec.

Izložba postera studenata 3. godine prijediplomskog studija Informatologije

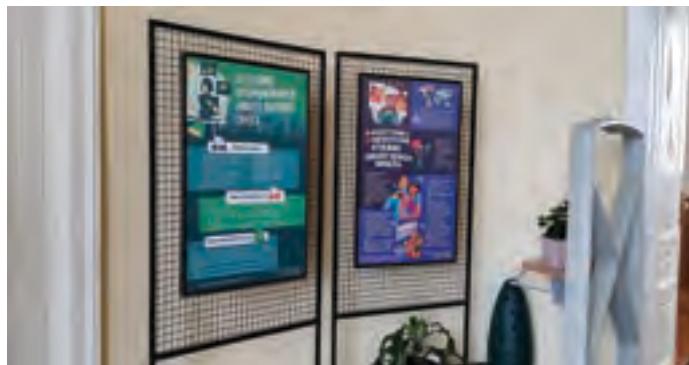
Fotografija preuzeta s mrežne stranice Filozofskog fakulteta Osijek

U Gradskoj i sveučilišnoj knjižnici Osijek predstavljena je izložba postera studenata 3. godine prijediplomskog studija Informatologije Filozofskog fakulteta Osijek. Posteri su izrađeni u sklopu kolegija „Pismenosti u digitalnom dobu“ pod mentorstvom izv. prof. dr. sc. Ivane Martinović i asistentice Mirne Gilman Ranogajec. U izradi postera su-

djelovali su Ivona Guštin, Mirta Bošnjak, Maristela Uličnik, Ana Talan, Dominik Ivančić, Nikolina Češljar, Petra Kokalović, Ela Sotrel, Lucija Smolka i Dorotea Dražić. Izložba se bavi obradom različitih vrsta pismenosti u digitalnom dobu, kao što su digitalna, medijska, informacijska, informatička i kritička pismenost. Obradene su aktualne teme

i fenomeni poput sigurnosti na internetu i društvenim mrežama, dezinformacije, misinformacije i lažne vijesti, medijska satira, influenceri u životima mladih i informacijski poremećaj. Izložba je, dakle, nastala kao suradnja između Odsjeka za informacijske znanosti na Filozofskom fakultetu Osijek i Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek. Posteri su rezultat nastavnog procesa, dok sama izložba pruža mogućnost opismenjavanja šire publike o gorućim temama digitalnog doba. Studentski radovi bili su izloženi u izložbenoj auli na katu Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek.

**Tekst preuzet s mrežne stranice
Filozofskog fakulteta Osijek
(4.6.2023.)**

Izložba postera studenata 3. godine prijediplomskog studija Informatologije

Fotografija preuzeta s mrežne stranice Filozofskog fakulteta Osijek

Gostujuća predavanja na našem Odsjeku

I ove akademske godine održana su brojna gostujuća predavanja na našem Odsjeku. Predavanja su održali suradnici iz AKM zajednice te bivši studenti našeg Odsjeka. Predavači su pokušali studentima pobliže objasniti svoje radno mjesto, koje zadatke obavljaju na svome radnom mjestu i s kojim se izazovima susreću.

Dražen Radanović i Zrinka Antolović (Infobip)

Na kolegiju „Informacijsko komunikacijska infrastruktura“, u okviru diplomskog studija Informacijske tehnologije, 3. studenog 2022. godine, gostovali su djelatnici osječkog ureda tvrtke Infobip. Voditelj ureda, Dražen Radanović, predstavio je tvrtku i mogućnosti koje ona nudi studentima (budućim zaposlenicima), dok je Zrinka Antolović, specijalist za pronaalaženje talenata, u detalje objašnjavala proces pronaalaženja talenata. Nakon predstavljanja, razvila se rasprava popraćena mnogobrojnim pitanjima studenata.

Predavanje Lane Horvatić, Tee Bizik i Žane Plejić

Fotografija preuzeta iz Novosti Odsjeka za informacijske znanosti, br. 14

Jesenka Ricl (Muzej Slavonije)

Muzejska pedagoginja i voditeljica Odjela edukacije i promidžbe Muzeja Slavonije, Jesenka Ricl, održala je 15. studenog 2022. godine gostujuće predavanje studentima 1. godine diplomskog studija Informatologije, u okviru nastave kolegija „Projektni menadžment“. Na predavanju pod naslovom „Projekti u Muzeju Slavonije – primjeri dobre prakse“ upoznala je studente s poslovanjem Muzeja i njegovim projektima. Poseban je naglasak stavljen na vođenje i upravljanje projektima na kojima je Muzej partner, a koje financira Evropska unija. Studenti su na predavanju imali priliku upoznati se s dokumentacijom potrebnom za prijavu takvih međunarodnih projekata, kao i s mogućnostima pronaalaženja partnera za projekte.

Ivana Maleš Galić (Five)

Dana 17. studenoga 2022. godine, Ivana Maleš Galić, održala je predavanje pod nazivom „Software testing – from zero to QA hero“ te upoznala studente diplomskog studija Informacijskih tehnologija s procesom testiranja aplikacija u tvrtki Five.

Predavanje Dražena Radanovića

Fotografija preuzeta iz Novosti Odsjeka za informacijske znanosti, br. 14

Andrea Mihaljević (Barrage)

Na kolegiju „Oblikovanje mrežnih stranica“, u okviru prijediplomskog studija Informatologije, Andrea Mihaljević, bivša studentica koja sada radi u tvrtki Barrage, održala je 30. studenoga 2022. godine predavanje na temu „Web development in practice“. Studentima je pružila uvid u praktične primjene teorije u stvarnom poslovnom okruženju.

Lana Horvatić, Tea Bizik i Žana Plejić (Lemax)

Na kolegiju „Informacijsko komunikacijska infrastruktura“, u okviru diplomskog studija Informacijske tehnologije, 4. studenog 2022. godine, gostovale su djelatnice osječkog ureda tvrtke Lemax. Naše bivše studentice, a sada djelatnice QA odjela tvrtke Lemax, Lana Horvatić i Tea Bizik, uz svoju voditeljicu Žanu Plejić, predstavile su studentima tvrtku, procese prema kojima tvrtka radi te u detalje opisale uloge odjela za osiguranje kvalitete.

Ivana Svalina (COBE)

Naša bivša studentica Ivana Svalina, sadašnja UX/UI dizajnerica u tvrtki COBE, održala je 8. prosinca 2022. godine gostujuće predavanje na kolegiju „Dizajn korisničkih sučelja“. Studentima 2. godine diplomskog studija Informacijskih tehnologija predstavila je dizajn principe korisničkog sučelja.

Aleksandra Šutalo (Gradska knjižnica Požega)

Aleksandra Šutalo, voditeljica Gradske knjižnice Požega, održala je 15. svibnja 2023. godine predavanje pod naslovom „Izazovi promjene organizacijske kulture u Gradskoj knjižnici Požega“. Predavanje je održano za studente 1. godine diplomskog studija Informatologije u okviru kolegija „Vrednovanje informacijskih usluga“ (nositeljica prof. dr. sc. Kornelija Petr Balog). Budući da je predavanje bilo dostupno za sve zainteresirane, pridružila se nekolicina studenata druge godine prijediplomskog studija Informatologije.

Tekst preuzet iz Novosti Odsjeka za informacijske znanosti, br. 14 i mrežne stranice Filozofskog fakulteta Osijek

(16.5.2023.)

USPJEŠNI STUDENTI

I ove akademske godine studenticama s našeg Odsjeka dodijeljene su nagrade za uspješnost u studiranju i za izvannastavne aktivnosti.

Studentici Bernardi Bošnjak dodijeljena je Najveća pohvala (*summa cum laude*)

Autor fotografije: Tomislav Šilovinac

Na sjednici održanoj 14. prosinca 2022. godine, Fakultetsko vijeće, sukladno Pravilniku o nagrađivanju i pohvaljivanju studenata, donijelo je odluku prema kojoj je Marija Milošević, studentica 2. godine diplomskog studija Informatologija i Informacijske tehnologije, dobila Pohvalu za uspješnost u studiranju (prosjek ocjena na 1. godini 5.0). Marija Milošević dobila je i Dekanovu nagradu. Ena Maurus, studentica 2. godine diplomskog studija Nakladništvo i Informacijske tehnologije, dobila je Pohvalu za izvannastavne aktivnosti. Detaljnije o njihovom

Studentici Mariji Milošević dodijeljena je Pohvala za uspješnost u studiranju i Dekanova nagrada

Autor fotografije: Zoltan Juhas

uspjehu, izazovima tijekom studiranja i motivaciji zbog koje su postigle puno toga pročitajte u rubrici *Intervju*.

Na sjednici održanoj 15. ožujka 2023. godine, Fakultetsko vijeće, sukladno Pravilniku o nagrađivanju i pohvaljivanju studenata, donijelo je odluku prema kojoj je Bernarda Bošnjak, studentica 1. godine diplomskog studija Informatologija i Nakladništvo, dobila najveću pohvalu (*summa cum laude*) za završen sveučiliš-

Studentici Eni Maurus dodijeljena je Pohvala za izvannastavne aktivnosti

Autor fotografije: Zoltan Juhas

ni prijediplomski studij s prosjekom ocjena 4.8. Čestitamo kolegicama na postignutom uspjehu!

Tekst preuzet iz Novosti Odsjeka za informacijske znanosti, br. 14. Doradila ga je Bernarda Bošnjak.

USPJEŠNI STUDENTSKI RADOVI

Kao i svake godine, želimo javno pohvaliti studente koji su svoje studije završili s izvrsno napisanim završnim i diplomskim radovima. Studenti u završnim i diplomskim radovima pokazuju znanje koje su stekli tijekom studija. U nastavku možete pročitati sažetke radova studenata koji su se istaknuli u pisaju svojih završnih i diplomske radova.

Studentica Dunja Habek, pod vodstvom mentorice prof. dr. sc. Kornelije Petr Balog, napisala je diplomski rad na temu „Korištenje nove tehnologije među umirovljenicima u gradu Osijeku“.

Sažetak

Svrha ovog diplomskog rada je opisati navike korištenja informacijsko-komunikacijske tehnologije (nadalje IKT) među osobama treće životne dobi na području grada Osijeka te ukazati na nedostatak adekvatne digitalne pismenosti za napredno korištenje ovih tehnologija. Istraživanje se odvijalo u razdoblju između srpnja i prosinca 2021. godine. U istraživanju je sudjelovalo 188 ispitanika, 135 osoba ženskog spola te 52 osobe muškog spola. Prosječna starost uzorka je 72,84 godine. U istraživanju je korištena metoda ispunjavanja anketnog upitnika uz prisustvo ispitanika. Za analizu rezultata koristio se SPSS program, analiza frekvencije i kros-tabulacije. Istraživanje je ograničeno na umirovljenike u gradu Osijeku, a u uzorku prevladavaju ispitanici ženskog spola. Pokazalo je da najveći postotak ispitanika u slobodno vrijeme preferira gledati TV i slušati radio (75 %), družiti se s obitelji i prijateljima (63,3 %) i odmarati se (59,6 %), dok se polovica ispitanika služi IKT-om radi informiranja o tekućim zbivanjima, dijeljenje fotografija i zabave. Iako ispitanici posjeduju neki multimedijalni uređaj, često ne razumiju puni potencijal tih tehnologija te ih koriste pasivno - isključivo za komunikaciju s bližnjima kroz pozive i poruke. Rezultati ukazuju na to da više od polovice ispitanika posjeduje mobitel i/ili pametni telefon, dok manje od trećine ispitanika koristi računalo. Dvije trećine ispitanika koristi internet radi pronaleta konkretnih informacija, a polovica ispitanika internet koristi radi zabave i komunikacije putem društvenih mreža. Ispitanici rijetko koriste online usluge poput e-ban-

karstva i online kupovine. Ne postoje razlike u korištenju IKT-om s obzirom na spol, no razlike su uočljive s obzirom na dob i stupanj obrazovanja. Osobe s višim stupnjem obrazovanja češće koriste internet i naprednije oblike tehnologija. Mlađi ispitanici više koriste IKT i više se koriste internetsom od starijih ispitanika. Istraživanje nadalje pokazuje da umirovljenici grada Osijeka koriste nove tehnologije, no koriste samo osnovne funkcije i mogućnosti koje tehnologija nudi. Uočena je potreba za angažmanom institucija u organizaciji digitalnog opismenjavanja starijih osoba. Istraživanje se može koristiti kao uvid u digitalne navike umirovljenika grada Osijeka.

Student Marko Buljan, pod vodstvom mentora doc. dr. sc. Tomislava Jakopeca, napisao je diplomski rad na temu „Linearni slijed specijaliziranih modula od razvoja do produkcije Java pozadinskih aplikacija“ i tako uspješno završio diplomski studij.

Sažetak

Kontinuirana metodologija pojma je koji okuplja kontinuiranu integraciju i kontinuirano postavljanje. Principi kontinuirane integracije i kontinuiranog postavljanja odnose se na automatizaciju izgradnje i testiranja koda te dostavljanja koda do krajnjeg korisnika. Njihovi principi jednostavno se mogu ukomponirati u linearni slijed događaja, koji se u kontekstu kontinuirane metodologije, odnosi na prijenos konstrukcije koda kroz različite faze sve do isporuke same aplikacije. Faze u linearnom slijedu događaja, uz provjeru može li kod izgraditi aplikaciju i uspijeva li proći testove, mogu služiti za definiranje i svih ostalih standarda koje želimo da napisani kod aplikacije postiže. Navedeni standardi mogu se definirati u nekoliko različitih alata poput Jenkins-a, CircleCI-a, Bamboo-a te ostalih, a u samom radu kori-

šten je alat Gitlab CI/CD, čije su mogućnosti definiranja linearнog slijeda događaja, uz metodologiju rada i sustav verzioniranja koda, prikazane na pozadinskoj aplikaciji napisanoj u Spring boot-u radnom okviru jezika Java-e.

Student Luka Marić svoj je prije-diplomski studij uspješno završio radom na temu „Algoritmi za sažimanje lozinki“ pod vodstvom mentora doc. dr. sc. Tomislava Jakopeca.

Sažetak

Sažimanje engl. *hashing* jedan je od ključnih zaštitnih mehanizama u svijetu sigurnosti na internetu kada su u pitanju osjetljivi podaci i lozinke. Primjenom funkcija sažimanja se osiguravaju podaci u bazama podataka. Cilj ovog rada je objasniti na koji način algoritmi za sažimanje funkcioniрајu i gdje se sve mogu primjenjivati te koji su to algoritmi. Message Digest i Secure Hashing Algorithm su dva najčešća algoritma kada su u pitanju razni sigurnosni protokoli ili sigurnost poruka, računalna forenzika i kriptovalute. Međutim, SHA i MD algoritmi ne preporučuju se za sažimanje lozinki. Trenutno se koriste tri glavna algoritma za sažimanje lozinki, a to su Bcrypt, Scrypt i Argon2. U radu se nastoji objasniti na koji način funkcioniраju različiti algoritmi za sažimanje lozinki i koje su prednosti određenog algoritma. Nadalje, u radu se pokazuju primjeri uporabe *hash* algoritama za sažimanje lozinki kroz Node.js programski jezik, zatim cijeli proces kojim se mogu *hash* vrijednosti probiti od strane napadača te kako se najbolje zaštititi od takvih vrsta napada.

INTERVJU

S USPJEŠNIM STUDENTICAMA
ENOM MAURUS I MARIJOM MILOŠEVIĆ

Studentice Ena Maurus i Marija Milošević tijekom svog studiranja nagrađene su brojnim pohvalama, kao što su Pohvala za uspješnost u studiranju po godinama, Dekanovom nagradom te Najvećom pohvalom (*summa cum laude*), a akademske godine 2022./2023. studentica Ena Maurus nagrađena je Pohvalom za izvannastavne aktivnosti, a studentica Marija Milošević Pohvalom za uspješnost u studiranju po godinama i Dekanovom nagradom. Studentice su svojim iznimnim trudom i radom postigle izvrstan uspjeh, a su svojom su marljivošću pokazale veliko zanimanje za studiranje.

ENA MAURUS

Studentica Ena Maurus

Autor fotografije: Ena Maurus

Za početak, želim Vam se zahvaliti na sudjelovanju u ovom intervjuu. Započela bih intervju s pitanjem što Vas je motiviralo da upišete prijediplomski studij Informatologije na Filozofskom fakultetu Osijek?

Pozdrav! Moj put u fakultetskom obrazovanju malo je duži. Naime, nakon završetka srednje škole, upisala sam Pravni fakultet u Osijeku. U to vrijeme svatko me zanimalo, između ostalog i pravo pa sam se odlučila za taj fakultet. Tijekom tog studija shvatila sam da me zanima samo jedna grana prava – kazneno pravo, a i bila sam nekako demotivirana stanjem u Hrvatskoj što se tiče pravosuđa. Dok sam pripremala ispite, razmišljala bi o tome kako bih voljela jednog dana raditi ili u muzeju ili u IT području, ali opet me demotivirala činjenica što nisam pisala maturu iz likovnog ili iz informatike. Nedugo nakon toga, saznala sam za studij Informatologije na FFOS-u od prijateljice. To saznanje potaklo me na odluku da se ispišem s Pravnog fakulteta i upišem Informatologiju. Moram naglasiti da je to bila najbolja odluka u mom životu!

Koju ste srednju školu pohodali? Kada ste odlučili upisati studij, jeste li unaprijed znali što očekivati, koje ćete kompetencije dobiti i koje sve poslove možete obavljati nakon zavr-

šetka studija? Jeste li već nakon srednje škole znali čime biste se voljeli baviti u budućnosti?

Pohađala sam II. (Jezičnu) gimnaziju u Osijeku. Nadovezujući se na prošlo pitanje i odgovor, znala sam što me čeka i koje sve mogućnosti studij pruža. Tijekom i nakon srednje škole, zanimala su me razna područja pa mi je (očito) trebalo više vremena da se pronađem. Na početku studija, zanimala me muzeologija i IT, stoga sam odlučila da će tijekom studija istražiti oba područja i tako odlučiti čime će se baviti u budućnosti. Na kraju sam se opredijelila za IT.

Zašto ste upisali studij informatičkih znanosti na Filozofskom fakultetu Osijek, a ne u Zagrebu ili Zadru? Jeste li se odlučili za Filozofski fakultet Osijek zbog njegove jedinstvene ponude i drugačijeg pristupa od ostalih fakulteta?

Nemam poseban razlog zašto sam upisala ovaj studij u Osijeku, osim što mi je prijateljica,

koja već studira na FFOS-u, preporučila fakultet.

Što Vas je motiviralo na učenje i sudjelovanje u izvannastavnim aktivnostima tijekom studija?

Godinama volontiram na raznim aktivnostima, poput konferencija, festivala i raznim drugim manifestacijama pa je nekako to bio prirodan slijed. Također, bila sam svjesna da će mi to donijeti koristi, a i svako volontersko iskustvo ima svoju vrijednost.

Što je, po Vašem mišljenju, ključ uspjeha za postizanje dobrih rezultata tijekom studiranja?

Dobra organizacija ključ je svakog uspjeha. Potrebno je napraviti plan za cijeli semestar, znači zapisati najvažnije datume (kolokvija i seminar), odrediti prioritete i pokušati se držati toga kontinuirano. Tako će svaki student imati jasniju sliku svojih obaveza i bit će uspješniji u planiranju slobodnog vremena.

Što, po Vašem mišljenju, čini jednog studenta uspješnim?

Uspješnog studenta obično odlikuju inicijativa, ambicija i temeljita organizacija.

Koliko su Vam izvannastavne aktivnosti pomogle u pronalasku područja interesa?

Uvelike su mi pomogle jer sam često išla na konferencije gdje sam aktivno pratila predavanja o UX/UI dizajnu, to jest području koje me najviše zanima. Napisljeku, odradila sam i studentsku praksu vezanu za UX/UI dizajn, a ta praksa me na kraju dovela i do posla kojim se danas bavim.

Na koji način uspijevate uskladiti studentske obaveze i sudjelovanje u izvannastavnim aktivnostima?

Unaprijed dobro isplaniram tjedan ili dva. Obično znamo za kolokvije ili seminare barem mjesec dana unaprijed pa je lako organizirati vrijeme i postaviti prioritete.

Smatrate li da Vam je iskustvo sudjelovanja u izvannastavnim aktivnostima poslužilo za stjecanje vještina i kompetencija koje će Vam pomoći prilikom pronalaska posla?

Vjerujem da to može biti korisno jer tu je prilika za upoznavanje ljudi koji studiraju i/ili rade u istom području kao vi, a tu je uvijek i prilika da se povežete s njima te ujedno steknete nove vještine.

Jeste li tijekom ovog studija pronašli područje Vašega interesa?

Jesam, već na 2. godini me počeo zanimati IT, konkretno UX/UI dizajn. Tada sam se prijavila na studentsku praksu u IT firmi COBE. Dizajnerski posao mi se svidio pa sam se dvije godine kasnije prijavila na natječaj za studentski posao u toj istoj firmi gdje i dalje radim nakon godinu i pol dana.

Što biste savjetovali studentima 1. godine prijediplomskog studija Odsjeka za informacijske znanosti u Osijeku? Možete li podijeliti neke korisne smjernice za studente, to jest kako da si olakšaju proces studiranja i zašto je važno posvetiti se učenju?

Bitno je aktivno sudjelovati i pokazati interes za razne aktivnosti jer to često ostavlja dobar dojam na profesore. Upravo zbog takvog angažmana ostala sam zapamćena u očima profesora i često su mi znali nuditi prilike za sudjelovanje na konferencijama. To ne samo da pruža priliku za stjecanje novih znanja i vještina, već i za putovanja, upoznavanje novih ljudi te nezaboravna iskustva. Primjerice, zahvaljujući fakultetu, imala sam priliku posjetiti Norvešku i sudjelovati na konferenciji koja se тамо održava. To mi je bila odlična motivacija za sudjelovanje. Isto tako, važno je truditi se izvršavati obaveze dobro se pripremiti za kolokvije. Profesori prepoznaju vaš napor i uvijek su spremni pomoći studentima. Nije im problem izaći u susret ili pak pružiti vam podršku.

I za kraj, što mislite da je potrebno za izgradnju karijere u informacijskim znanostima?

Najvažnije je pronaći područje koje vas istinski zanima jer teže je bez volje i motivacije postići uspjeh u odabranom zanimanju. Treba biti znatiželjan i uporan te uspostaviti kontakte s profesionalcima (engl. *networking*) iz područja svoga interesa.

MARIJA MILOŠEVIĆ

Autor fotografije: Marija Milošević

Za početak, želim Vam se zahvaliti na sudjelovanju u ovom intervjuu. Započela bih intervju s pitanjem što Vas je motiviralo da upišete prijediplomski studij Informatologije na Filozofskom fakultetu Osijek?

Svidio mi se taj smjer zbog svoje raznolikosti, a budući da nisam imala jasno određeno područje interesa sa svojih 18 godina, odlučila sam pružiti priliku Informatologiji, posebno zbog zanimljivih kolegija koji su mi se činili interesantnima.

Koju ste srednju školu pohađali? Kada ste odlučili upisati studij, jeste li unaprijed znali što očekivati, koje ćete kompetencije dobiti i koje sve poslove možete obavljati nakon završetka studija? Jeste li već nakon srednje škole znali čime biste se voljeli baviti u budućnosti?

Svoje obrazovanje započela sam u općoj gimnaziji i tamo se uče predmeti koji pokrivaju široki spektar različitih područja, ali niti jedan me nije posebno zanimalo. Stvorila sam si odbojnost prema svakom od tih predmeta, iako sam ih sve podjednako učila, tako da nisam mogla zamisliti buduću karijeru vezanu uz bilo koji od tih predmeta. Pri odabiru studija, tražila

sam nešto što će donijeti svježinu u moj život pa sam tako sasvim slučajno naišla na studij Informatologije. Na početku studija nisam imala nikakvo predznanje kako je koncipiran plan i program i što se sve može raditi nakon završetka studija, ali kasnije sam saznaла da se diplomski studij dijeli na više različitih smjerova, što se pokazalo kao dodatni benefit.

Zašto ste upisali studij informatičkih znanosti na Filozofskom fakultetu Osijek, a ne u Zagrebu ili Zadru? Jeste li se odlučili za Filozofski fakultet Osijek zbog njegove jedinstvene ponude i drugačijeg pristupa od ostalih fakulteta?

Primarni razlog za odabir studiranja na Filozofskom fakultetu u Osijeku, a ne u Zagrebu ili Zadru, jest blizina doma. Živim u blizini Osijeka, ali htjela sam iskusiti studentski život s određenom dozom samostalnosti, tako da mogu otici kući kad god se zaželim obitelji i prijatelja. Kada je došlo vrijeme upisa na diplomski studij, razmatrala sam opciju odlaska u Zagreb ili Zadar, no najviše su mi se svidjeli kolegiji na diplomskom studiju u Osijeku. Osim toga, u Osijeku sam već poznavala kolege s fakulteta, kao i profesore pa je nastavak studija u Osijeku imao više prednosti nego nedostataka.

Što Vas je motiviralo na učenje i sudjelovanje u izvannastavnim aktivnostima tijekom studija?

S obzirom da sam oduvijek bila odlična učenica, nije mi bila potrebna neka dodatna motivacija. Za mene je učenje više stvar navike. Također, gradivo nikada nije bilo toliko nesavladivo ili nerazumljivo. Jedini izazov ponkad je bio preveliki obujam gradiva, ali i to je rješivo ako se počne učiti na vrijeme (ili ako se cijelu noć ne spava, ovisi tko kako funkcioniра). Što se tiče sudjelovanja u izvannastavnim

aktivnostima, takve aktivnosti za mene su predstavljale priliku za stjecanje novih iskustava, druženje s drugim ljudima i razmjenu iskustva.

Što je, po Vašem mišljenju, ključ uspjeha za postizanje dobrih rezultata tijekom studiranja?

Upornost je ključna i samo treba biti uporan. Drugim riječima, što manje odustajanja od zacrtanih ciljeva.

Što, po Vašem mišljenju, čini jednog studenta uspješnim?

Upornost, marljivost, organiziranost.

Koliko su Vam izvannastavne aktivnosti pomogle u pronalašku područja interesa?

Iзвannastavne aktivnosti su mi, svakako, pomogle jer svaka od njih ima svoje prednosti, ali i nedostatke pomoću kojih možete uvidjeti kako ništa nije savršeno i kako uvijek može bolje. Također, sudjelovanje u takvim aktivnostima omogućuje upoznavanje ljudi koji dijele slične interese s vama.

Na koji način uspijivate uskladiti studentske obaveze i sudjelovanje u izvannastavnim aktivnostima?

Najbitnije je dobro isplanirati vrijeme. Nakon što su dovršene sve zadaće, seminari i učenje, ostaje vam slobodno vrijeme za aktivnosti koje vam mogu s budućim ciljevima i profesionalnim interesima.

Smorate li da Vam je iskustvo sudjelovanja u izvannastavnim aktivnostima poslužilo za stjecanje vještina i kompetencija koje će Vam pomoći prilikom pronalaska posla?

Naravno da mi je to iskustvo poslužilo zato što sudjelovanje u izvannastavnim aktivnostima doprinosi razvoju tzv. mekih vještina (eng. *soft skills*), kao što su sposobnost rada u timu

i komunikacija. Sudjelovanjem u izvannastavnim aktivnostima, također, možemo upoznati puno drugih ljudi istih ili sličnih interesa koji su se susreli s istim ili sličnim izazovima kao i mi, što nam može dodatno proširiti vidike u pogledu budućih zapošljavanja.

Jeste li tijekom ovog studija pronašli područje Vašega interesa?

Jesam, ali tek nakon par godina studiranja i nakon puno odslušanih kolegija.

Što biste savjetovali studentima

1. godine prijediplomskog studija Odsjeka za informacijske znanosti u Osijeku? Možete li podijeliti neke korisne smjernice za studente, to jest kako da si olakšaju proces studiranja i zašto je važno posvetiti se učenju?

Mislim da je najvažnije ponajprije shvatiti kako najbolje i najefikasnije učiti, a onda se znati organizirati i napraviti plan kada ćete polagati ispite. Iako možda neki planovi neće uspjeti iz prve ili se nećete moći strogo pridržavati rasporeda, važno je ne odustatiti i ne gubiti motivaciju. Ako jedan pristup ne uspije, uvijek možete probati s drugim. Predanost se uvijek isplati, netko će prepoznati vaš trud. Osim toga, stipendije mogu biti vrlo dobra nagrada za vaš trud jer one najčešće ovise o ocjenama te uvelike mogu doprinijeti kvaliteti studentskog života.

I za kraj, što mislite da je potrebno za izgradnju karijere u informacijskim znanostima?

Mislim da ću na ovo pitanje moći dati odgovor tek kada se zaposlim jer trenutno sam još uvijek student, ali pretpostavljam (i nadam se) da je važno steći određene kompetencije, imati motivaciju i strast prema radu u tom području.

Lea Mihaljević

INTERVJU

S DOC. DR. SC. JOSIPOM SELTHOFER

Doc. dr. sc. Josipa Selthofer već je duži niz godina profesorica na Odsjeku za informacijske znanosti našega Fakulteta te predaje na studijima Nakladništva, Informacijskih tehnologija i Informatologije. Članica je Hrvatskog dizajnerskog društva (HDD) i uredništva znanstvenog časopisa *Libellarium*. Također, objavila je novu knjigu pod naslovom „Grafički dizajn tiskanog i digitalnog proizvoda“.

Hvala Vam na odvojenom vremenu za ovaj intervju! Možete li se ukratko predstaviti studentima koji Vas još ne poznaju?

Studentima koji me još ne poznaju... pretpostavljam da bi ih moglo zanimati, ako čitaju intervju, što mogu očekivati kada me upoznaju. Ukratko, oni koji su zainteresirani za grafički dizajn i nakladništvo mogu od mene očekivati obilje inspirirajućeg materijala, sve što nauče od mene, moći će primijeniti u budućim poslovima i životu. Vjerujem da će ostalo o meni saznati u pravom trenutku.

Što Vas je zanimalo u srednjoj školi, odnosno jeste li znali čime se želite baviti?

Znala sam da će se baviti grafičkim dizajnom još u nižim razredima osnovne škole pa čak i prije toga, iako tada nisam znala da se to tako zove. Već s pet ili šest godina izrezivala sam logotipe, različitu tipografiju i slike iz novina kako bih izradivala i male knjižice i brošure za Barbie lutke. Uživala sam u slikanju i fotografiranju te sam se pridružila novinarskoj grupi. Bila sam grafička urednica školskih novina cijelu osnovnu školu, tako da me moj put kroz srednju školu vodio prema izboru između likovne akademije ili grafičkog dizajna. No, negdje pred kraj srednje škole, shvatila sam da je ipak dizajn moja najveća ljubav.

Koliko je Vaš odabir studija utjecao na Vaše daljnje stručno usavršavanje? Možete li nam otkriti koji dio Vašeg obrazovanja Vam je ostao u posebnom sjećanju?

Autor fotografije: doc. dr. sc. Josipa Selthofer

Dakle, kao što sam maloprije rekla, kod mene nije bilo puno dvojbi. Studij mi je pružio smjernice za sve ono što sam kasnije samostalno usavršavala. No, grafički dizajn nije profesija koju možete potpuno usvojiti na fakultetu, već način promišljanja o vizualnoj komunikaciji koja se uči, u stvari, kroz cijeli život. Međutim, kad je riječ o oblikovanju moje osobnosti, najviše su na mene utjecali moja učiteljica hrvatskog jezika iz osnovne škole i neki profesori iz gimnazije. S obzirom da sam prvi razred gimnazije upisala u vrijeme početka rata u Hrvatskoj, bili smo prisiljeni s našim profesorima otići iz Osijeka u Slovačku, gdje smo živjeli u domu i pohađali školu. Utjecaj nekih profesora u tim teškim vremenima za sve nas, vjerujem da je bio od ključnog utjecaja na oblikovanje moje osobnosti.

Jeste li željeli raditi kao profesorica na fakultetu te kakvo Vam je bilo prijašnje radno iskustvo? Je li ono utjecalo na Vaše daljnje područje interesa?

Negdje pred kraj studiranja na Grafičkom fakultetu počela sam razvijati interes prema nekom obliku teorijskog istraživanja u području dizajna. S tim da, u tom trenutku, nisam razmišljala o tome da bih mogla raditi na fakultetu. Znala sam da moram izučiti struku prije nego što ću biti u mogućnosti prenositi svoje znanje drugima na pravi način. Stoga, iako je moj prvi posao bio posao nastavnice strukovnih predmeta u srednjoj školi Ruđera Boškovića u Osijeku, gdje sam grafičkim odjeljenjima predavala stručne predmete, znala sam da neću dugo izdržati. Nakon nekoliko godina zaposlila sam se u struci kao grafički urednik časopisa i knjiga, a kasnije i dnevnih

novina. Svi ti poslovi, koje sam radila prije nego što sam se zaposnila na Odsjeku za informacijske znanosti, doprinijeli su mom usavršavanju i doveli me do rada sa studentima i do istraživačkog rada u mom području.

Sudjelovali ste na mnogim konferencijama iz područja informacijskih znanosti, bili ste na različitim projektima i u odborima konferencijskih organizacija Odsjeka. Možete li reći kakva su vaša iskustva sa posljednje konferencije na kojoj ste bili i kakvi su vam planovi za budućnost?

Na posljednjoj konferenciji na kojoj sam sudjelovala, održavala se ljetos u Portugalu, a riječ je o Konferenciji o ilustraciji i animaciji (Conference on illustration and animation; CONFIA). Održala sam predavanje o stripu u Hrvatskoj prije i nakon 1990. godine. To je predavanje rezimiralo zaključke mog istraživanja o ovoj temi. Iskustva su bila odlična, a što se tiče planova za budućnost... planiram napisati novu knjigu. Ne mogu otkriti detalje, ali knjiga će se baviti onime čime sam se i do sada bavila - grafičkim dizajnom, vizuelnom komunikacijom i nakladništvom, kako u teoriji tako i praksi...

Članica ste HDD-a (Hrvatskog dizajnerskog društva) te Uredništva odbora znanstvenog časopisa *Libellarium*. Možete li nam ukratko reći što to obuhvaća?

Kao registrirani član HDD-a, postoje određene obveze prema Društvu, ali isto tako i određene pogodnosti. Te pogodnosti uključuju sklapanje autorskih ugovora, koji su uobičajeni u grafičkom dizajnu, a njih sklapamo prilikom suradnje na projektima, poput oblikovanja naslovica knjiga, prijeloma i sl. Što se tiče *Libellariuma*, časopisa koji se bavi znanstvenim radovima, moje su dužnosti, uglavnom, recenziranje pristiglih radova.

“Utjecaj nekih profesora u tim teškim vremenima za sve nas, vjerujem da je bio od ključnog utjecaja na oblikovanje moje osobnosti.”

Čestitamo Vam na novoobjavljenoj knjizi „Grafički dizajn tiskanog i digitalnog proizvoda“! Što Vas je potaklo na pisanje ove knjige i biste li ju preporučili našim studentima?

Pisanje knjige o grafičkom dizajnu bio je način da prenesem osnovne teorijske i praktične spoznaje studentima, ali i srednjoškolcima s tog područja. S obzirom da je knjiga osnovna literatura na studiju Nakladništva, svakako ju preporučujem studentima s tog smjera. No, vjerujem da će knjiga biti zanimljiva i svima koji žele proširiti svoje znanje o temi, bez obzira na obrazovanje...

Za kraj, što biste savjetovali studentima Nakladništva kada je u pitanju daljnje obrazovanje i traženje budućeg posla u struci? Odnosno, što mislite da je dobar smjer za Vaše studente s obzirom na razvoj suvremenog i elektroničkog nakladništva i grafičkog dizajna?

Teško je savjetovati studente kada se na tržištu rada sve vrlo brzo mijenja. Ono što se ne mijenja su kompetencije koje su stekli tijekom studija, a poslužit će im i u tiskanim i digitalnim medijima, kao i na različitim radnim mjestima. Ovo je područje vrlo široko, s mnogo različitih mogućnosti zaposlenja, iako puno toga ovisi i o njihovoj volji da uče i nastave usavršavati svoje kompetencije nakon završetka studija. Svako zanimanje je vrlo specifično i niti jedan fakultet vas ne može u potpunosti pripremiti za njega.

Izabel Zdravčević

PREDSTA

Mrežna aplikacija „Registar pružatelja socijalnih usluga Osječko-baranjske i Vukovarsko-srijemske županije“

Studenti 2. godine diplomskog studija, Marija Milošević i Marko Buljan, zajedno su s doc. dr. sc. Tomislavom Jakopecom izradili mrežnu aplikaciju „Registar pružatelja socijalnih usluga Osječko-baranjske i Vukovarsko-srijemske županije“ za potrebe Ženske udruge „Izvor“ koja je izrađena s ciljem da olakša Udruzi komuniciranje i pružanje informacija o socijalnim uslugama.

Studenti 2. godine diplomskog studija Informacijskih tehnologija, Marko Buljan i Marija Milošević, pod vodstvom doc. dr. sc. Tomislava Jakopeca, u protekloj akademskoj godini kreirali su mrežnu aplikaciju za potrebe Ženske udruge „Izvor“, pod nazivom „Registar pružatelja socijalnih usluga Osječko-baranjske i Vukovarsko-srijemske županije“. Cilj je ovoga projekta bio olakšati udruzi kontaktiranje i pružanje korisnicima informacije o pružateljima socijalnih usluga, na području Osječko-baranjske i Vukovarsko-srijemske županije, zbog nepostojanja cjelovitog popisa takvih pružatelja. Mrežna aplikacija dostupna je na mrežnom mjestu Ženske udruge „Izvor“, a kreirana je pomoću HTML označiteljskog jezika, CSS stilskog jezika, JavaScript i PHP programskih jezika, dok je kao baza podataka korišten MySQL. Ideja je aplikacije omogućiti pretraživanje po određenim kriterijima, kao što su županije u kojoj se pružatelj nalazi te usluge i kategorije koje pružatelj osigurava svojim korisnicima.

Također, kao dodatna mogućnost aplikacije uvedena je opcija prijave kao administrator te dodavanje novog pružatelja zajedno s odgovarajućim uslugama i kategorijama. Studenti su putem ovog projekta iskoristili znanja stečena na kolegijima „Oblikovanje mrežnih stranica“, „Baze podataka 2“ i „Programiranje 1“ te im je sudjelovanje u projektu osiguralo dodatno iskustvo rada u području informacijskih tehnologija. Također, studenti su svoj rad izložili na Konferenciji o jačanju kapaciteta i mreže pružatelja usluga Osječko-baranjske i Vukovarsko-srijemske županije. Konferencija se provodila u sklopu obilježavanja Svjetskog dana Alzheimerove bolesti, u organizaciji Grada Iloka i Ženske udruge „Izvor“, na način da je student Marko Buljan prikazao rad mrežne aplikacije u dijelu konferencije koja se održavala u Osijeku, dok je studentica Marija Milošević prezentirala mrežnu aplikaciju u Iloku.

Marija Milošević

Naslovница knjige

Autor fotografije:
prof. dr. sc. Zoran Velagić

„Umijeća čitanja: Pisci, štiva i čitatelji 18. stoljeća“

Prof. dr. sc. Zoran Velagić autor knjiga „Uvod u nakladništvo“ i „Pisac i autoritet: bit autorstva i sustav autorizacije vjerskih knjiga u 18. stoljeću“ te suautor knjige „Elektroničko nakladništvo“, objavio je novu knjigu „Umijeće čitanja: pisci, štiva i čitatelji 18. stoljeća“. Knjiga je izdana u nakladi Filozofskog fakulteta Osijek 2022. godine.

Knjiga profesora Velagića, „Umijeća čitanja: pisci, štiva i čitatelji 18. stoljeća“, istražuje oblike i prakse recepcije popularnih vjerskih djela tijekom 18. stoljeća, koja su bila namijenjena zajednicama koje su se većinom sastojale od nepismenih članova. Kao izvorni materijal koristili su se paratekstualni dijelovi odabranih popularnih vjerskih djela koji su sadržavali osnovne namjere i savjete pisaca te zrcalili stanje „na terenu“. Riječ je zapravo o rekonstrukciji stavova samih pisaca vjerskih djela o načinima posredovanja sadržaja iz istih djela, pri čemu su usmeni i pismeni načini posredovanja bili u većoj mjeri nevažni. Istraživanje je ograničeno na područje koje se može okvirno nazvati književnom zajednicom sjeverne Hrvatske 18. stoljeća. Obuhvaćeni su pisci s područja jugozapadne Hrvatske, Slavonije, Gradišća i današnje Mađarske. Sadržaj knjige strukturiran je u sedam dijelova. Toplo preporučujemo ovo djelo svima čiji interes obuhvaća povjesne okolnosti čitanja i posredovanja sadržaja na prostorima Hrvatske te studentima koji žele znati više o aspektu vjerskih djela u navedeno razdoblju, kao i o me-

AVLJAMO

todama poticanja čitanja i same kulture čitanja.

Izabel Zdravčević

„Informacija u teoriji“

„Osrt na različite znanstvene pristupe pojmu informacije, gdele filozofije znanosti i epistemologije.“ Nakon dugogodišnjeg ičekivanja, 2023. godine, napokon je izašla „Informacija u teoriji“, znanstvena knjiga izv. prof. dr. sc. Borisa Bosančića, u izdanju naklade Ljevak.

„Informacija u teoriji“, knjiga izv. prof. dr. sc. Borisa Bosančića, pruža sažet osrt na različite znanstvene pristupe pojmu informacije i njezinog tumačenja kroz raznolika filozofska načela, među kojima je istaknut koncept epistemologije, istraživanje

Naslovica knjige

Autor fotografije: Školska knjiga

uvjeta, mogućnosti i granica znanstvenih spoznaja informacijske. Profesor Bosančić kroz djelo pregledno i jasno razrađuje, sažima, klasificira i predstavlja niz relevantnih, često suprotstavljenih, teorijskih pristupa informaciji. U knjizi se, primjerice,

navodi i pojašnjava matematički pristup informaciji matematičara Claude Shannona i Warren Weaver, zatim objektivistički pristup genetičkim, biološkim i neurološkim informacijama ili suvremeni pristup teoriji informacija i njihovo samo poimanje, putem pojmove pankomputacionizma, paninformacionizma ili kvantne teorije informacija. Iz recenzije prof. dr. sc. Borisa Badurine, vidljivo je da na hrvatskom jezičnom području ovakvo sveobuhvatno teorijsko djelo o informaciji nije do sada objavljeno te da će se i u svjetskim razmjerima rijetko pronaći djelo koje se bavi navedenim pristupom informacije i njezinog poimanja. Knjiga će, kako drži Tatjana Aparac-Jelišić, također recenzentica knjige, svakako pronaći svoju čitateljsku publiku, koju bi mogli činiti studenti, nastavnici, znanstvenici i istraživači u području informacijskih, komunikacijskih i računalnih znanosti, a pojam i koncept informacije u današnje vrijeme ne mogu zaobići u tome istraživačkom, teorijskom i metodološkom radu.

Sven Kroflin

„Grafički dizajn tiskanog i digitalnog proizvoda“

Doc. dr. sc. Josipa Selthofer, profesorka na Odsjeku za informacijske znanosti na Filozofskom fakultetu Osijek, objavila je 2022. godine knjigu „Grafički dizajn tiskanog i digitalnog proizvoda“. Knjiga je obavezna literatura na studiju Nakladništva i dostupna je u Knjižnici Filozofskog fakulteta Osijek.

Naslovica knjige

Fotografija preuzeta iz
Novosti Odsjeka za informacijske
znanosti, br. 14

Znanstvena monografija „Grafički dizajn tiskanog i digitalnog proizvoda“, koju je napisala doc. dr. sc. Josipa Selthofer, obrađuje teme iz područja grafičkog dizajna, povijesti tiskarstva, vizualnih komunikacija, vizualnog identiteta i razvoja grafičkih tehniki otiskivanja, osnovnih elemenata grafičkog oblikovanja (linije, oblika, boje, tipografije, ilustracije, fotografije) te osnovnih estetskih načela oblikovanja i specifičnosti pojedinih tiskanih i digitalnih proizvoda. Knjiga je bogato opremljena domaćim i svjetskim primjerima iz literature, kao i slikovnim prilozima koji ilustriraju i doprinose razumijevanju teksta i kulturno-umjetničkog bogatstva na hrvatskoj i svjetskoj razini, a namijenjena je sveučilišnom i stručnom obrazovanju iz područja grafičkog dizajna i široj javnosti.

Tekst preuzet iz Novosti Odsjeka za informacijske znanosti, br. 14.

A K T I V R A J V A K T I V E R A J

Work and travel

Studentica 1. godine diplomskog studija Nakladništva i Informacijskih tehnologija, Izabela Novak, odlučila je ljeto provesti u Americi na Block Islandu, u sklopu *Work and travel* programa, kako bi ne samo zaradila džeparac, nego i putovala Amerikom. Njezino iskustvo pročitajte u nastavku.

Block Island

Autor fotografije: Izabela Novak

Work and travel program bila je moja želja još od 1. godine prije-diplomskog studija, ali, nažalost, dogodila se pandemija bolesti COVID-19 i moja avantura morala je sačekati do 2023. godine. Prvi korak bio je pronaći agenciju i prijaviti se. Odlučila sam se za agenciju „Sunčana vura“ i oni su bili sa mnom na svakom koraku. Kada sam se odlučila za mjesto na koje želim otici, sljedeći korak bio je pronalazak posla. Nakon rješavanja papirologije

i razgovora za posao, zaposlila sam se u *prep kuhinji* s obzirom da sam imala prethodnog iskustva u takvim poslovima. Jedva sam čekala lipanj kako bih otišla na Block Island (SAD). Ovaj osvrт pišem 7. rujna i još uvijek sam na Block Islandu. Dok ga pišem, pokušavam se sjetiti svih predivnih trenutaka koji su se

Block Island

Autor fotografije: Izabela Novak

dogodili u ova tri mjeseca koliko sam ovdje. Teško je, međutim, sve to napisati na jednu stranicu. Block Island je predivan, pravi mali američki otok kojeg vidite u filmovima; priroda je predivna i otok karakterizira zanimljiva povijest. Ljudi su izrazito ljubazni i susretljivi i mogu reći da do sada nisam srela osobu koja nije bila nasmijana ili spremna pomoći. Što se posla tiče, radim šest dana u tjednu, u prosjeku po deset sati dnevno. Puno radim,

ali i uživam. Dane provodim na plaži, odlazim na večere, družim se s prijateljima, izlazimo van. Sve u svemu, nikada mi nije do-sadno. Iskustvo koje sam ovdje stekla ne bih mijenjala ni za što jer sam upoznala predivne ljude, sklopila nova prijateljstva, upoznala američku kulturu iz prve ruke, isprobala raznu hranu... Ovaj program svakako bih preporučila svima jer su iskustvo i uspomene koje se steknu na *Work and travel*u jako vrijedne. Iako nije svaki trenutak savršen, sudjelovanje na ovom programu jedna je od najboljih odluka koje možete napraviti za sebe. Mogu reći da su sva moja iščekivanja u potpunosti ispunjena. Iskreno, ne mogu vjerovati koliko je ljeto brzo prošlo! Sada počinje još uzbudljiviji dio ove avanture – putovanje po SAD-u!

Izabela Novak

Studentica Izabela Novak na Block Islandu

Autor fotografije: Izabela Novak

SEAKTIVIRAJ SE

IT Pub Kviz

Tražite li način da pametno iskoristite svoje slobodno vrijeme? Želite li naučiti nešto novo i vidjeti kake vam se prilike pružaju u svijetu IT-a ili ste jednostavno IT entuzijast? IT Pub Kviz je aktivnost upravo za vas. Svijet IT-a puno je raznolikiji nego što ljudi misle, a IT Pub Kviz je ovdje da to i dokaže te da pruži studentima dodatne mogućnosti.

Znate li koja se životinja zapravo krije u logotipu Mozilla Firefoxa? Ili tko je bila prva računalna programerka? Odgovore na ova pitanja možete saznati u mjesecnom izdanju IT Pub Kviza, koji će se od akademske godine 2023./2024. provoditi već treću godinu za redom, održa-

vajući tradiciju koju su započele studentice Ena Maurus i Anamarija Puhek. Kviz je tematski orijentiran na svijet IT-a, no ne mojte da vas to obeshrabri. Svet IT-a je veći i raznolikiji nego što mislite. Kviz je zamišljen kao prilika da studenti Informacijskih tehnologija dobiju uvid u prilike i mogućnosti koje im se nude za praksu ili budući posao. Stoga, na početku svakog kviza imamo predstavljanje određene IT firme. Budući da su nam firme koje dolaze na predstavljanje ujedno i sponzori za kviz, nagrada za prvo mjesto je *goodie bag* s promo materijalima određene firme, dok je nagrada za drugo mjesto besplatno piće po želji

i, naravno, uvijek postoji nasumična slatka nagrada. Neke od IT firma, koje smo ugostili ove godine, bili su Five an Endava Company, Dice, Enea, Ericsson Nikola Tesla, Ofir i Mono te smo ove godine kolegice, Mia Čosić, Anamarija Puhek i ja, imale čest održati IT pub kviz na Danu IT karijera Sveučilišta u Zadru. Kviz se održava u Caffe bar Vaduz jednom mjesečno, u večernjim satima. Dakle, sve što trebate je okupiti tim od četiri osobe, pratiti naš Instagram profil i prijaviti se za sudjelovanje!

Leonarda Litvić

Pobjednici posljednjeg kviza ak. god. 2022./2023. s Mihaelom Tomićem koji je predstavio tvrtku Mono

Autor fotografije: Ena Maurus

CHILDH The Living

“Svojevrsni nastavak Screenagersa iz 2016. i The social dilemma iz 2020., Childhood 2.0: the living experiment novi je dokumentarni film koji se bavi utjecajem društvenih mreža na mentalno i fizičko zdravlje ove, ali i nadolazeće generacije.”

Mentalni poremećaji i samoubojstvo po prvi su puta u povijesti postali velika i stalna prijetnja školarcima. Iako roditelji često brinu o opasnostima koje prijete njihovoј djeci izvan obiteljskog doma, statistički podaci dokazuju kako se većina opasnosti za djecu i mlade krije upravo u digitalnom svijetu, u kojem su mladi provode najviše vremena. Brojna su istraživanja pokazala kako djeca sve manje borave vani na otvorenom i kako se sve manje igraju. Djetinjstvo je općenito bilo razdoblje koje su sve generacije proživljavale na sličan način, sve do digitalnoga doba, koje uvodi koncept djetinjstva 2.0. Upravo je to tema ovog izvrsno koncipiranog i informativnog dokumentarca. U brojnim intervjuima roditelji,

djeca, dječji psiholozi i nastavnici iznose svoja gledišta o aktualnosti društvenih medija, cyberbullyinga, samoozljedivanja, sextinga i pornografije. U rasprava- ma o ovim temama možemo zamijetiti dva suprotna stajališta: roditelje, koji su svoje djetinjstvo proveli vani, družeći se s prijateljima i neopterećeni aktualnim do- gađanjima u svijetu te djecu koja, s druge strane, provode veći dio svojih dana na mobitelima i na računalima, a bombardirani brojnim informacijama. Za djecu su, dakako, najopasnije one informacije na društvenim mrežama koje im pod- svjesno nameću kompleks inferiornosti i strah da neće biti dovoljno dobri, što dovodi do niza novih problema, kao što su samoozljedivanje, depresija i sl. Djeca,

Poster za film

Fotografija preuzeta s mrežne stranice *Childhood 2.0*

koja imaju između sedam i sedamnaest godina, u fokusu su ovog dokumentarnog filma. Iako su svi oko njih svjesni potencijalne opasnosti korištenja tehnologije, djeca su i dalje vidno očarana tehnologijom. Međutim, djeca su svjesna koliko je teško umjerenog koristiti tehnologiju i koliki utjecaj ona ima na njih. Dokumentarni film potiče sve nas, bez obzira na dob, da ozbiljno razmislimo o ovim pitanjima. Osim ovisnosti, djeca u filmu ističu kako su već od osnovne škole izloženi zlostavljanju na društvenim mrežama. Jedan od roditelja istaknuo je u filmu kako se u njihovoj mladosti zlostavljanje događalo samo u školi, a poslije nastave, osjećali bi se sigurno u svojim kućama jer tada nije postojao *cyberbullying*. U današnje

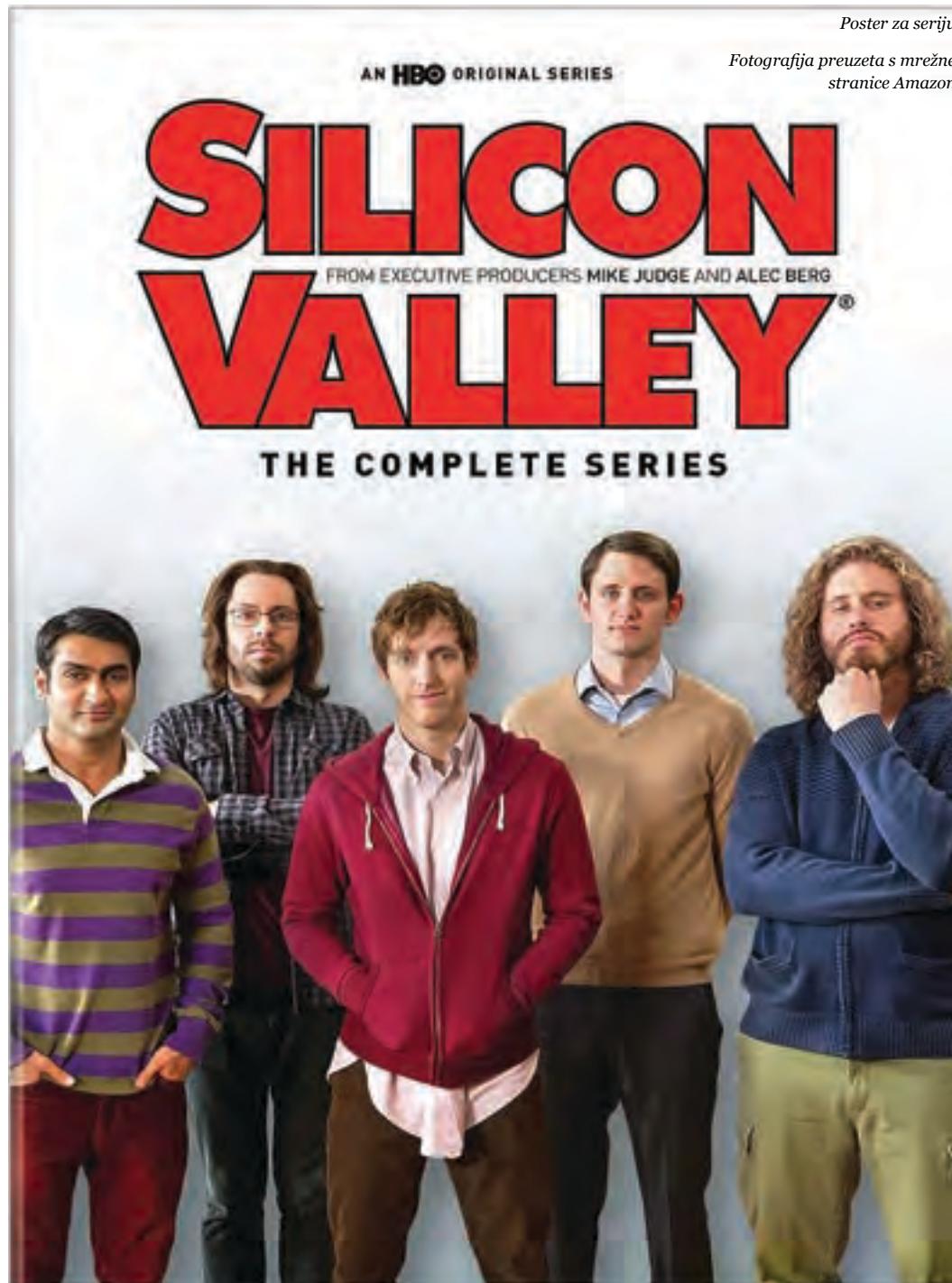
vrijeme, djeca su izložena potencijalnim prijetnjama svake sekunde jer neprestano objavljivanje na društvenim mrežama pruža zlostavljačima konstantan materijal za napade. Konzumacija pornografije i razmjena eksplisitnih slika, također, postaje sve prisutnija, a djeca su svjesna negativnih posljedica toga. Kroz film otkrivamo niz lako primjenjivih mjera koje svi možemo primjenjivati te, naposlijeku, kako bismo osigurali bolje i sigurnije online okruženje za sebe i druge, a to je samo dodatan poticaj da pogledate ovaj dokumentarni film.

Borna Petrović

UČUJEMO
PREPORUČU

SERIJE KOJE PREP

Serijske koje preporučujemo u ovom izdanju časopisa su Silicijska dolina i Outer Banks. Silicijska dolina američka je humorna serija koja prati grupu prijatelja programera koji rade na razvoju aplikacije, a ova serija posebno će privući ljubitelje IT-a. Outer Banks je serija koja je posljednjih godina postala iznimno popularna, a radnja prati srednjoškolske tinejdžere koji su u potrazi za izgubljenim blagom.

ORUČUJEMO...

Silicijska dolina

Ova serija zasigurno će privući sve entuzijaste IT-a, ali i ostale. Silicijska dolina američka je humorna serija koja ima šest sezona. Radnja prati grupu mladih programera koji se pokušavaju probiti u IT svijetu. Glavni junak, Richard Hendricks, genijalac je koji pokreće start-up zajedno sa svojim prijateljima programerima, Big Headom, Gilfoyleom i Dineshom u Erlichovoj kući koji im dopušta da borave kod njega. Richard je osmislio algoritam za kompresiju, vrijedan milijune dolara, no umjesto da ga proda, odlučio je osnovati vlastitu tvrtku Pied Piper. Nakon toga, Richard se suočava s raznim prijetnjama jer svi pokušavaju replicirati njegov algoritam i izbaciti ga na tržište prije Richarda. Najveći suparnik mu je bivši šef, Gavin Belson, koji, također, želi nadmašiti Richardov algoritam za kompresiju. U preostalim sezonomama Richard traži nekoga tko će financirati njihov rad u tvrtki Pied Piper., no na tom putu on i prijatelji susreću se s brojnim problemima. Serija je izrazito duhovita i nasmijat će vas do suza i poslužiti kao odličan bijeg od svakodnevnih studentskih obaveza. Savršena je za opuštanje nakon napornog dana na fakultetu, a posebno ju preporučujemo studen-tima Informacijskih tehnologija. Sve sezone su dostupne na HBO Max streaming platformi.

Poster za seriju

Fotografija preuzeta s mrežne stranice Rotten tomatoes

Outer Banks

Ako vas više zanimaju pustolovne i avanturističke serije, Outer Banks je idealan izbor za vas. Outer Banks je američka akcijska i avanturistička serija prepuna misterioznih elemenata, zbog čega ju nećete moći prestati gledati. Serija se sastoji od svega tri sezone, a možete ju pogledati na Netflix streaming platformi. Radnja se odvija u zajednici Outer

Banks u Sjevernoj Karolini, gdje se sukobljavaju dvije skupine tinejdžera – Pozeri (engl. Kooks) i Prašinari (engl. Pogue). Pozeri su djeca iz imućnih obitelji, dok Prašinari pripadaju nižem društvenom statusu. Radnja je usmjerena na grupu Prašinara koju čine John B, JJ, Kiara i Pope. Iako Kiara pripada Pozerima, više se voli družiti s Prašinarima. Intrige i zagonetke započinju onoga trenutka kada se John B-jevom ocu gubi svaki trag zbog potrage za blagom s broda

Royal Merchant. Očeva je želja bila da John B nastavi potragu za Royal Merchantom ako se njemu nešto dogodi. John B zajedno sa svojim prijateljima kreće u uzbudljivu pustolovinu kako bi pronašao skriveno blago. Radnja serije je vrlo napeta, s odličnim zapletima, te je odlična za odmaranje nakon napornog dana i za bijeg od realnosti.

Bernarda Bošnjak

DJEČAK, KRTICA, LISICA I KONJ

- CHARLIE MACKESY

Ova ilustrirana knjiga uči nas životnim lekcijama kroz razgovor četiri lika: dječaka, lisice, krtice i konja. U knjizi su ilustracije popraćene poučnim izrekama koje ljudima pružaju utjehu i u najtežim trenucima.

Knjiga „Dječak, krtica, lisica i konj“ autora Charliea Mackesya nalazi se na Guardianovoj ljestvici najprodavanijih knjiga 2021. godine. Charlie Mackesy britanski je ilustrator i književnik koji je ovu basnu prošao iznimnim ilustracijama. Kroz ovu basnu autor prikazuje ljudske vrijednosti – dječak je značajan, krtica je pohlepna, lisica je oprežna, a konj je mudar. Ovo je priča o prijateljstvu navedenih likova; vode razgovore o teškim vremenima, dijele svoje najveće strahove, brige, nadu i ljubav. Razgovori između likova zapravo su životne lekcije koje ljudima mogu pomoci u najtežim trenucima. Ova je knjiga svojevrsna slikovnica za djecu, ali namijenjena je svim uzrastima i tko god ju pročita, naučit će nešto korisno. Knjiga nas poučava kako prebroditi najizazovnije trenutke u našem životu i da nikada nismo sami. Prema knjizi je snimljen i animirani film za kojeg je autor osvojio Oscara za najbolji kratki animirani film. Autorske poučne ilustracije sa životnim lekcijama pružaju osobama utjehu u najtežim trenucima. Također, njegove se ilustracije mogu pronaći u bolnicama, školama, zatvorima, sigurnim kućama itd.

Citat iz knjige

Bernarda Bošnjak

Autor fotografije: Bernarda Bošnjak

PREPORUČUJEMO

Naslovница knjige

Fotografija preuzeta s mrežne stranice Planetopije

Đečak, krtica Lisica i konj

UČUJEMO

Gdje ići nakon (i između) predavanja

Kratak studentski vodič za otkrivanje najboljih mesta u Osijeku za obrok, piće i zabavu prije, između i nakon predavanja.

KAFIĆI

Axmann pub

Fotografija preuzeta s mrežne stranice Axmann Puba

Jedan od najvažnijih dijelova života svakog prosječnog studenta je, naravno, kava. U Osijeku kafića ima napretek, a u nekim dijelovima grada – doslovno gdje god se okrenuli. Između predavanja najbolje je otići u kavaru Viridi, kafić koji se nalazi odmah pored fakulteta – nude odličnu kavu i uvijek ju brzo posluže, a prostor nije toliko velik, tako da postoji šansa da ćete sresti nekoga poznatog tamo. S druge strane semafora, profesori često borave u Pressu, no tamo je kava odlična, s tim da je prostor veći od Viridija pa znaju biti gužve. Nekoliko koraka dalje od Viridija, pronaći ćete San Francisco i Amsterdam Pub, a to su vrlo opušteni i zanimljivi kafići. Amsterdam je poseb-

no zanimljiv jer nudi dobro pivo i odličnu glazbu. Ako vam se ne zadržava oko fakulteta, možete prošetati do promenade i sjesti u neki od brojnih kafića uz Dravu. Tu se najviše ističe kulturni Hotel Osijek, gdje uz kavu uvijek pojedemo i kolač ili sladoled, a odmah do njega je i Trica caffe bar, poznata po turskoj kavi s kockicom rahat lokuma. U blizini je i Brooklyn s vrlo zanimljivim interijerom, uvijek dobrom kavom i još boljim pogledom na Dravu. Tu je i novootvoreni rustikalno-moderni Axmann Pub koji se ističe s odličnim koktelima. Navedeni je pub dobio ime po našem osječkom arhitektu Viktoru Axmannu koji nam je, između ostalog, izgradio dio bolnice, kino Uraniju, Sokolski dom, Učenički dom i projektirao Sakuntala park. Na drugoj

strani Osijeka, u sličnom je tonu i Hedonist Bar kod Eurodoma – vrlo elegantno mjesto, idealno za druženje uz dobar koktel petkom navečer nakon napor nog tjedna. Dakako, svratite i do Županijske ulice u Gold by Waddinger po najbolju ledenu kavu sa sladoledom u cijelom gradu. Međutim, ako više preferirate pivo, pogotovo craft, skoknite do Beckersa u kojem se nudi veliki izbor piva. Ne zaboravite i Radićevu ulicu s nizom kafića, gdje se posebno ističe Čekaonica s jednom od najboljih kava u gradu. Tvrdu vjerojatno ne trebamo ni spominjati pa ako se nađete tamo, svakako odite u Petar Pan na kavu, kolače ili sladoled – ili svo troje.

RESTORANI

Nakon uživanja u kavi i/ili pivu nije loše ni nešto dobro pojesti. Uz standardne opcije naše kantine i menze, uvjek možete kratkom šetnjom doći do pizzerije Ventidue ili se spustiti do Pépéa, koji se nalazi odmah pored Hotela Osijek. Malo niže od Pépéa, nalaze se i El Paso ili Projekt 9 koji je nešto skupljji, ali kvaliteta opravdava cijenu. Ako vam se jede brza hrana, a da nije McDonald's, svratite do Tvrde u Merlon na širok izbor burgera, tacosa i sličnih jela, iako u po-

nudi imaju i roštilj, riblja jela pa i wok koji do sada nikada nije razočarao. Sličnu ponudu ima i American bar Dollar u centru, uz napomenu da oni osim američke hrane imaju i fitness jelovnik. Osim toga, nude i slatke poslastice poput belgijskih vafla ili pite s jabukama. Ako ste više za *fine dining*, svakako posjetite Lumièrre koji je malo skupljji restoran, ali je hrana zaista izvrsna, pogotovo kineska kuhinja. Rustika i Karaka provjereno su dobre lokacije za

pizzu, tjesteninu i meso, a ako se zaželite vrhunskih čevapa, zaputite se u Makedonku. Waldinger, isto tako, nudi kvalitetnu hranu pa preporučamo da sjednete barem jednom i u taj osječki klasik.

Ventidue pizza&bar

Fotografija preuzeta s mrežne stranice Tripadvisera

KULTURA I DOGAĐANJA

Pannonian Challenge

Fotografija preuzeta s mrežne stranice Pannonian Challengea

Kulturna i društvena događanja u Osijeku mnogobrojna su i obliju raznolikim programima tijekom cijele godine. Ljeti preporučamo posjet Osječkom ljetu kulture, najvećem kulturnom dogadaju u istočnoj Hrvatskoj. Manifestacija Osječkog ljeta mladih, također je vrijedna dolaska zbog raznih koncerata. Pannonian Challenge najveći je regionalni festival ekstremnih sportova i urbane kulture, na kojemu ćete se susresti s puno adrenalina, glazbe i prijateljstva. Nadalje, tu je Urban Fest Osijek, koji je ove godine obilježio 20. obljetnicu okupljanja ljubitelja metala, rocka, punka, popa, hip-hopa, metala i trapa.

Za degustatore izdvajamo Dane prvog hrvatskog piva, ali i WineOs, sajam vina i delicija za profinjenja nepca. Osim nabrojanih manifestacija i događanja, vikendom uvijek možete otići u Franz Koch, Q club, Campus caffe ili neko slično mjesto za izlazak. Osijek nudi i kulturne atrakcije, uključujući predstave u Hrvatskom narodnom kazalištu, filmske projekcije u Cinestaru u trgovačkom centru Portanova ili u kinoteci Uranija. U zaklučku, Osijek ima bogatu kulturnu baštinu i povijest, što znači da se uvijek nešto može

vidjeti ili iskusiti. Za ljubitelje informacijskih znanosti dostupne su knjižnice, arhiv i muzeji, a manifestacije poput Noći knjige i Noći muzeja koji privlače znatan broj posjetitelja. Tamo se možete zabaviti, ali i volontirati pa možda i naučite nešto novo. Sve u svemu, u Osijeku si svatko može pronaći nešto za sebe. Bilo da ste sami, s prijateljima ili u grupi, uvijek postoji mnoštvo opcija tako da vam sigurno neće biti dosadno.

ZABAVA

Disco kuglanje

Autor fotografije: GBowling

Osijek pruža razne mogućnosti za aktivnosti koje možete isprobati s kolegama u slobodno vrijeme. Toplo preporučujemo da posjetite Escape room&box u Osijeku koji se nalazi na adresi Lučki prilaz 2, Osijek. Escape room je unazad godinu dana postao vrlo popularan, no dosta ljudi još uvijek ne zna što je to. Escape room je avanturistička igra u kojoj igrači rješavaju zagonetke i tragove kako bi mogli pobjeći iz zaključane prostorije unutar zadanog vremenskog ograničenja. Mogu sudjelovati dva do pet igrača, a igra traje 60 minuta. Cijena za dvije osobe iznosi 35€, dok je za tri do pet osoba 55€. Svoj termin je potrebno unaprijed rezervirati. Ovakva aktivnost idealna je za opuštanje

od studentskih obaveza, jačanje timskog duha i treniranje moždanih stanica, a kreirano je za osobe koje vole zabavu, avanturu i izazov. Trenutno nude escape room na temu muzeja. Priča tog escape rooma glasi da se godišnje ukrade preko 50 000 umjetnina u svijetu pri čemu neke od njih nikada nisu pronađene, stoga su najvrijednije umjetnine smještene u posebno zaštićen prostor, točnije najstrože čuvani muzej. Svaku osobu koju čuvan uhvati u krađi čeka 40 godina zatvora. Vi ste ljubitelj umjetnosti, posjetili ste muzej, no izgubili ste pojam o vremenu i čuvat je zaključao muzej. Vaš zadatak je da probijete 14 sigurnosnih razina jer za sat vremena dolazi čuvat u obilazak i ako vas pronađe u

muzeju čeka Vas zatvor. U igri je potrebno riješiti 14 zagonetki, otključati sve lokote kako bi na kraju dobili pin za otključavanje vrata i kako biste pobegli prije nego što čuvat dode. U listopadu se otvara još jedna soba na temu bijega iz zatvora.

Druga zanimljiva aktivnost koju možete isprobati s prijateljima je kuglanje u GBowlingu, smještenom u trgovачkom centru Portanova na 2. katu, na adresi Svilajska 31a, Osijek. GBowling ne radi ponedjeljkom, ali zato se s prijateljima možete okušati u kuglanju od utorka do petka, u vremenu od 16:00 do 23:00 h ili vikendom od 10:00 do 23:00 h. Kuglanje je odlična kombinacija sporta i zabave, a posebno je zabavno, svaki dan od 20:00 h, tijekom *disco bowlinga* s posebnom rasvjetom i zabavnom glazbom. Što se tiče cijena, potrebno je izdvojiti 1.99€ za najam cipela, 13.27€ ili 17.25€ za jednosatni najam staze, ovisno o tome kada dodete u kuglanu. Stazu može koristiti najviše šest igrača, a moguće je iznajmiti stazu i na 30 minuta. *Disco bowling* je odlično iskustvo za druženje s prijateljima i bijeg od studentskih obaveza.

Borna Petrović
Bernarda Bošnjak

Logo Escape room&box Osijek

Autor fotografije: Escape room&box Osijek

KAKO UČITI?

Uporaba alata umjetne inteligencije u učenju

„Al alati + učenje = uspješni i učinkoviti rezultati..?“

Razvojem umjetne inteligencije (engl. *artificial intelligence (AI)*) i njezine primjene kao alat, dolazi do učinkovitih rezultata u poslovnim područjima. Al alati svakako se mogu primijeniti u području obrazovanja i učenja gledje postizanja što boljih rezultata.

Umjetna inteligencija

Predstavljen je niz AI alata koji su namijenjeni poboljšanju i unaprjeđivanju akademskog pisanja. Alati za poboljšavanje i usavršavanje vještine pisanja su Notion AI, Grammarly Business, Writesonic i Jasper. Notion AI inače je inkorporiran unutar aplikacije Notion, koja predstavlja spojeni radni prostor koji djeluje nalik „oblaku“ gdje više djelatnika može izrađivati datoteke, bilješke, upravljati radnim procesima i organizirati cjelokupni posao, a to sve unutar jednog prostora. Notion AI djeluje kao asistent pri pisanju, osmišljavanju, uređivanju, sažimanju i više. Grammarly Business nastoji pomoći svakom pojedincu u osmišljavanju visokokvalitetnog teksta gledje poboljšavanje unutarnje komunikacije i pozitivno odražavanje organizacije. Taj alat uključuje

sofisticirane prepravke za kompleksan pravopis, gramatiku i interpunkcijske pogreške. Writesonic funkcioniра kao AI pišac, to jest besplatno izrađuje SEO (*Search engine optimization*) sadržaj za blogove, Facebook reklame, Google reklame i Shopify. Omogućuje funkciju brzog parafraziranja cijelog članka. Naposlijetku, tu su i alati za izradu tekstualnih, slikovnih i video zapisa, koji su, također, potpuno besplatni. Neki od tih alata su ChatGPT, Bing AI, Google Bard AI i DALL-E 2. ChatGPT ujedno je i najpoznatiji AI alat; pruža mogućnost postavljanja raznolikih upita. Bing AI, predstavlja tehnologiju razvijenu od strane Microsoft-a i pruža jednake funkcije kao i ChatGPT. No, Bing AI pruža poboljšane rezultate pretraživanja koji su precizniji i brži,

Fotografija preuzeta s mrežne stranice BBC-a

pružajući detaljnije informacije. Google Bard AI, putem LaMDA tehnologije, pretražuje internetom za „nedavne“ odgovore na postavljena pitanja. DALL-E 2 je AI alat za izradu slikovnih zapisu. Taj alat generira slike putem unesenih upita i korisnik na njemu može izraditi bilo kakav oblik umjetnosti, neovisni o težini ili apsurdu upita. Također, korisnik može istražiti raznolike varijacije generirane slike, promjenom stila, boja itd. Dakle, DALL-E 2 iznimno je koristan alat za oslobođanje vaše kreativnosti i stjecanje uvida u to što umjetna inteligencija sve može učiniti pri postavljanju jednostavnog upita.

Sven Kroflin

A
K A M O
P O S L I J E
S T U D I J A
?

INTERVJU S IVANOM TURK, GRADSKA I SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA OSIJEK

Magistra Informatologije, knjižničarka na Posudbenom odjelu GISKO-a, koordinatorica American Cornera Osijek, voditeljica Čitateljskog kluba za djecu i mlade „U zemlji čudesa“, organizatorica STEM radionica za djecu i mlade te radionica engleskog jezika za maturante, članica uredništva časopisa *Knjižničarstvo* i uredništva elektroničkih izdanja Hrvatskog knjižničarskog društva, voditeljica devet lokalnih projekata i sudionica na četiri međunarodna te dobitnica Nagrade „Eva Verona“ koja joj je dodijeljena upravo zbog svega navedenog. Popričao sam s našom kolegicom Ivanom i, između ostalog, saznao što nagrada znači za nju, kako joj je bilo na našem Fakultetu i što bi nam preporučila iz svojeg zavidnog iskustva u radu u knjižnici i s mladima.

Ponajprije Vam se zahvaljujem što ste pristali na ovaj intervj u. Možete li nam, za početak, ukratko predstaviti sebe i svoje radno mjesto?

Moje ime je Ivana Turk, magistra sam Informatologije i diplomirala sam na Odsjeku za informacijske znanosti 2015. godine. Prijavila sam se na nekoliko mjeseta za stručno ospozobljavanje, a dobila sam ga 2016. u Gradskoj i sveučilišnoj knjižnici Osijek na Odjelu obrade, a od 2018. godine stalno sam zaposlena u GISKO-u. Na Odjelu obrade radila sam do kraja 2021. godine kada sam prešla na Posudbeni odjel za odrasle, točnije American Corner Osijek, čija sam koordinatorica. To je izvrsna platforma knjižnice kojom može istupati u javnost brojnim programima, projektima i dogadanjima koji pokrivaju vrlo širok spektar društvenih, ekonomskih, pravnih i ekoloških pitanja.

Koji ste smjer studirali kod nas i kakva Vas sjećanja vežu za FFOS? I tamo ste bili uključeni u dosta aktivnosti i završili ste studij s prilično zanimljivim diplomskim istraživanjem. Jeste li oduvijek htjeli biti knjižničarka?

U doba kad sam ja studirala, Informatologija je bila jednopredmetna, tako da nije bilo drugih izbora. Jedino smo se na 2. godini diplomskog studija mogli opredijeliti za nakladnički, odnosno knjižničarski smjer. Odlučila sam se za tu opciju jer sam kao dijete silno željela živje-

Ivana Turk na dodjeli nagrade Eva Verona

Autor fotografije: Ivana Turk

ti u knjižnici. Kad sam narasla, shvatila sam da to nije izvedivo i zaključila da je sljedeća najbolja stvar da tamо radim. Nedugo nakon toga sam, početkom srednje škole, čula za smjer Informatologije koji je baš tada bio osnovan i odlučila da je to to. Uz fakultet me vežu samo lijepa sjećanja, posebno na diplomski studij. Puno sam toga naučila volontirajući, sudjelujući na konferencijama. Upoznala sam i mnogo kolega, stekla neponovljiva iskustva i stalno govorim svima da se tijekom studija ne bave samo učenjem, već i da se aktiviraju u slobodno vrijeme.

Društvo knjižničara Slavonije, Baranje i Srijema predložilo Vas je za Nagradu „Eva Verona“. Čestitamo Vam na nagradi! Možete li nam objasniti kada je to nagrada i zašto ste ju dobili? Što ona Vama znači? Koliko je meni poznato, Nagra-

da „Eva Verona“ dodjeljuje se na izbornoj skupštini Hrvatskog knjižničarskog društva, dakle, svake dvije godine, mladim knjižničarima do 35 godina života za postignuća u radu. Meni je još uvijek skroz nepojmljivo da sam ju dobila, ali iznimno sam zahvalna kolegama koji su me nominirali i koji smatraju da ju baš ja zaslужujem. Posebno mi je drago što je ovo prva nagrada koja je došla u GISKO i što su moje kolege iznimno ponosne na veliku čast koju ona nosi.

Vašoj je nagradi prethodilo aktivno sudjelovanje u brojnim projektima, organizaciji istih, provođenje STEM radionica, maksimalno zalaganje u radu, aktivno promicanje struke i impresivna bibliografija rada. Što vas je potaknulo da se angažirate u navedene projekte i odakle crpite motivaciju za projekte i radionice?

Stvarno nemam pojma! Jednostavno, uistinu volim svoj posao. Najveća motivacija i inspiracija uvijek bude razgovor s kolegama, što bismo mogli i htjeli napraviti ili što bismo voljeli da naši korisnici vide i dožive. Puno naših događanja bude u suradnji s Američkim veleposlanstvom u Zagrebu, koje svake godine American Corneru dodijeli *flagship* temu u skladu s kojom provodimo programe – to ponekad bude položaj žena, engleski jezik, briga za okoliš,... i sl.

Uključeni ste i/ili vodite zaista dojmljiv broj projekata, organizacija i radionica, napisali ste brojne radove i održali mnoštvo izlaganja. Međutim, imate li neko krunsko postignuće na koje ste najviše ponosni?

Definitivno sam najponosnija na projekt „GISKO tjedan Harryja Pottera“ koji, evo, doživljava svoje osmo izdanje. Ova manifestacija proizlazi iz želje od djetinjstva, onda sam shvatila da to ne mogu omogućiti maloj Ivani, ali mogu malim sugrađanima. Kroz ovaj projekt, stekla sam vrijedna iskustva o organizaciji događaja, vodenju programa, ali i mnoga korisna poznanstva, što radio-nika koji su sada naši stalni krišnici, što suradnika i sponzora na samome projektu.

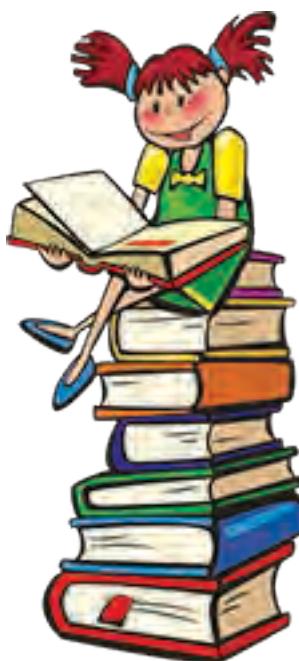
Krećete se u, prepostavljam, brojnim i raznovrsnim knjižničarskim krugovima i sigurno ste svjesni stereotipnog medij-skog opisa knjižničara kao tihe, introvertirane osobe koja je pročitala svaku knjigu u knjižnici i većinu radnog vremena provodi čitajući još knjiga i utišavajući ljude. Mi, naravno, znamo da to nije tako, ali koje kvalitete, po Vama, treba imati dobar, moderni knjižničar?

Misljam da je najvažnije biti pri-lagodljiv jer se uloga knjižničara u posljednjih nekoliko desetljeća prilično promjenila. Također, iz iskustva primjećujem da svim mojim kolegama jako pomažu sve vještine stecene izvan studija, bio to neki sport, fotografija, grafički dizajn ili slično. Primjerice, znanja i vještine iz područja grafičkog dizajna kako se lijepo mogu iskoristiti kod izrade plakata radionica i sličnog. No, često budu korisna i poznanstva, navike i slično.

Nedavno ste bili voditeljica Međunarodnog festivala slikovnice „Čuvari priča“ gdje ste vodili Storywalk pričaonicu i

Kazalište sjena. Planirate li još neke projekte u bližoj budućnosti i postoji li nešto što ste do sada već htjeli, a niste mogli realizirati?

Uvijek je uzbudljivo pripremati najvažniji mjesec u godini – Mjesec hrvatske knjige. On se održava svake godine od 15. listopada do 15. studenoga, a GISKO svake godine priprema brojne sadržaje. Ja sudjelujem u pripremama susreta s nekolikom autora i prevoditelja, te u organizaciji posebnog izdanja Čitateljskog kluba za djecu i mlade „Uzemlji čudes“. A što se tiče nerealiziranog projekta, već godinama želim organizirati još jedan književni tjedan, ali za odrasle, s tematikom Gospodara prstenova, Igre prijestolja ili slično.

Rad u knjižnici i sve aktivnosti kojima se bavite podrazumijevaju komunikaciju s puno ljudi i dinamično okruženje, pogotovo kada su u pitanju djeca. Pamtite li neke anegdote s krišnicima ili djecom na radio-nicama?

Anegdota ima hrpa, ali baš ih se ne mogu sjetiti. Jako mi je simpatično, doduše, što su naši prvi sudionici na Tjednu Harryja Pottera bili srednjoškolci, a sada su to mladi ljudi koji su nam nekoliko godina kasnije vodili radionice, organizirali nam kvizove... Općenito mi je jako draga vidjeti kako nam klinci, koji su dolazili na radionice, kroz godine postaju prijatelji. S obzirom na Vašu aktivnost i motiviranost u struci, očito volite svoj posao i uživate u njemu. Međutim, čak i poslovi koje volimo raditi znaju nam ponekad postati zamorni.

Kako volite provoditi slobodno vrijeme? Imate li vremena za obitelj, bližnje i razonodu koliko biste htjeli? Nametne li Vam se posao nekada kao prioritet?

Na početku mi je bilo jako teško to odvojiti, posebice u vrijeme kad bi se neki projekti ozbiljno zahuktali, to jest njihova priprema. Tad mi je posao bio život, a život posao. Sad ipak nekako bolje to rasporedim i naučila sam kako dio posla ipak ostaviti na poslu, ha ha. Slobodno vrijeme najviše volim provoditi sa svojim najdražima, bilo u šetnji, putovanju, filmovima ili igrajući društvene igre.

I na kraju, imajući na umu Vaše zavidno radno iskustvo u našoj struci i rad s mladima, imate li koji savjet za nas buduće informacijske stručnjake koji se želimo zaposliti u knjižnici?

Najbolji savjet koji imam je da budete uporni i da se iz sve snage potrudite dokazati knjižnicima da baš nikako ne može bez vas, bilo kroz volontiranje, pripravništvo... I budite vjerni sebi, to uvijek upali! Sretno!

Borna Petrović

INTERVJU S FILIPOM OMAŽIĆEM, INCIDENT HANDLER I INŽENJER ZA RAČUNALNU SIGURNOST U NACIONALNOM CERT-U

U razgovoru s nama, Filip Omazić, bivši student IT-a i Informatologije te trenutačni *incident handler* i inženjer za računalnu sigurnost u Nacionalnom CERT-u, donosi svoja iskustva studiranja na našem Fakultetu, ali i pruža uvid u svoje sadašnje radno mjesto.

Za početak, hvala Vam što ste pristali na ovaj intervju. Možete li se ukratko predstaviti i objasniti čime se bavite?

Lijep pozdrav, moje ime je Filip Omazić. Kao što je istaknuto, bivši sam student Filozofskog fakulteta Osijek, studija Informatičkih tehnologija i Informatologije. Što se tiče onog čime se bavim, trenutačno radim na poziciji *incident handlera* te inženjera za računalnu sigurnost u Nacionalnom Computer Emergency Response Teamu ili, skraćeno, u CERT-u.

Kako to da ste se odlučili studirati na našem Fakultetu?

Zbog moje strasti strasti prema IT-u, nekako je bilo logično da upišem upravo taj smjer. Nakladništvo nije izazivalo veliki interes kod mene, tako da sam odlučio dodatno istražiti smjer Informatologije. Gledajući unatrag, raduje me što sam odabrao oba smjera, a posebno mi je draga zbog studija Informatologije koji se pokazao iznimno zanimljivim.

Kako biste opisali svoje studiranje, kakav ste student bili?

Iskreno, rekao bih da sam bio izrazito prosječan student. Ništa posebno glede isticanja među ostalim studentima. Odrađivao sam što sam trebao i što se tražilo od mene tijekom prijediplomskog studija. No, kada sam došao na diplomski studij IT-a, tek tada sam se počeo isticati budući da je to područje koje

me jako privlačilo. Rekao bih da sam bio čak i napredan, budući da sam tijekom svog slobodnog vremena proučavao razne informacije i novosti glede područja IT-a.

Kada ste shvatili da se želite baviti područjem informacijskih tehnologija te se usmjeriti isključivo u tom području?

Već sam znao od 1. godine prijediplomskog studija Informatologije, kada sam tek upisao fakultet, da se želim baviti poslovima iz područja informacijskih tehnologija.

Kakav je bio Vaš put nakon fakulteta i formalnog obrazovanja? Jeste li imali poteškoća s pronalaskom posla? Jeste li stekli potrebna znanja i vještine na fakultetu kako biste mogli konkurirati na tržištu rada?

Rekao bih da nisam imao nikakvih poteškoća s pronalaskom posla poslije studija, budući da sam još za vrijeme studiranja radio za trenutačnog poslodavca preko studentskog servisa... Ponudili su mi stalno radno

mjesto čim sam diplomirao. Drugim riječima, bio sam zapravo „nezaposlen“ samo jedan dan, no to je, uglavnom, bilo zbog rješavanja administrativnih formalnosti. Što se tiče stjecanja znanja i vještina potrebnih za rad na tržištu, rekao bih da sam ih itekako stekao i savladao, posebice na području programiranja. Mogu reći da sam napredovao i usavršio se jer nisam imao previše znanja o kibernetičkoj sigurnosti. No, budući da je kibernetička sigurnost usko povezana s informacijskom tehnologijom, nisam imao velikih poteškoća u svladavanju novih izazova jer sam već imao neka znanja o srodnim područjima, kao što su *Frontend*, *Backend*, Baza podataka itd. Osim toga, to me područje isto oduvijek zanimalo.

Kako biste opisali Vaše trenutačno radno mjesto? Koji su sve zadaci koje jedan incident handler obavlja?

Kao što sam prije istaknuo, pozicija na kojoj radim zove se *incident handler*. To je odgovorna osoba koji istražuje i reagira na računalne sigurnosne incidente. Odgovoran sam za identifikaciju i obuzdavanje sigurnosnih prijetnji, analizu sustava za ravnijosti i određivanje opseg-a povrede sigurnosti. Osobe koje se bave incidentima, također, mogu biti odgovorne za koordinaciju s dionicima, pripremu izvješća i dokumentiranje incidenta. Tijekom bilo kojeg incidenta kibernetičke sigurnosti, osoba koja upravlja incidentom

**“[...]rekao bih
da strast prema
poslu otvara sva
vrata.“**

ima cjelokupnu kontrolu i ovlasti za poduzimanje potrebnih koraka u vezi s tom situacijom. Dakle, nadzirem i koordiniram sve aspekte incidenta ili povrede kibernetičke sigurnosti kako bih ispravio takve situacije. No, sve navedeno je samo mali dio mog radnog dana. Isto tako, bavim se programiranjem, *quality assurance* testiranjem, ponekad *pen testing* te *penetration testing*. *Pen testing* je sigurnosna vježba u kojoj stručnjak za kibernetičku sigurnost pokušava pronaći i iskoristiti ranjivosti u računalnom sustavu. Također, ponekad radim OSINT ili *threat intel* i dosta radim s analizom malvera to jest *malware analysis*.

Koje su Vaše dužnosti na poziciji incident handlera i ima li nekih nedostataka pri obavljanju ovoga posla?

Moje dužnosti kao *incident handler* su briga o tome da što prije i što brže svi incidenti budu razriješeni i odgovoreni, procjena incidenta te situacije, određivanje najboljeg načina i ishoda djelovanja, praćenje

odлуka i donošenje relevantnih promjena, komunikacija odluka i informacija te dostava programskog rješenja za automatizaciju. Rekao bih da nema nekih specifičnih nedostataka u mome poslu. S ove radne pozicije postoji i mogućnost unapređenja u *senior malware analysta*.

Jeste li možda tijekom studija bili zaposleni u IT sektoru? Ukoliko jeste, kako ste uspjeli balansirati studentske obaveze i posao?

Tijekom studija bio sam zaposlen u IT sektoru te sam radio, uglavnom, tijekom ljeta kada sam bio sloboden i uvijek na raspolaganju. Upravo iz tog razloga nisam imao potrebu balansirati studentske obaveze i posao. Tijekom akademske godine potpuno sam se posvetio studiju i redovno rješavao sve studentske obaveze.

S obzirom na IT sektor i njegov neprestani rast kao integralno područje u svakodnevnom poslovanju, što biste savjetovali nekome tko polako ulazi u „IT

vode“? Također, što biste savjetovali nekome tko se vidi na Vašoj poziciji ili općenito studentu Informatologije koji se želi probiti u IT sektoru?

Svakako bih preporučio studentima da rade dosta na projektima koji ih zanimaju te da posvete dio svog slobodnog vremena učenju nečeg novog. Učenje programiranja zna biti iznimno zahtjevno, tako da svakako bih savjetovao rad na nekakvim projektima koji su itekako praktični i primjenjivi u današnjici. Ako se ne vidite u području programiranja, svakako se možete pronaći u području prijašnje navedenog QA, UI/UX dizajnera itd. Ukoliko vidite sebe kao izrazito otvorenu osobu i pretežito ekstrovertiranu, onda bih, itekako, preporučio upravljanje projektima ili projektni menadžment. Profesor Jakopec često objavljuje i prosljeđuje kojekakve novosti o konferencijama u području IT-a pa bih svakako preporučio da se okušate i u tome. Što se, pak, tiče područja kibernetičke sigurnosti, savjetovao bih da se studenti posvete istraživanju i vlastitom radu jer je samo područje iznimno zahtjevno te je potrebno veliko znanje i niz kompetencija kako bi se znalo reagirati na svakakve incidente. Studentima Informatologije koji se žele probiti u IT sektoru, svakako bih savjetovao ojačavanje CV-a, u smislu stjecanja novijih kompetencija i vještina budući da je to rastuće područje koje se neprestano mijenja. Iz toga je razloga sa stjecanjem dodatnih znanja i vještina potrebno krenuti što prije. Zaključno, rekao bih da strast prema poslu otvara sva vrata. Pokažite da ste strastveni i zainteresirani, a kao rezultat poslodavac će biti vrlo sretan i zadovoljan vama!

Sven Kroflin

INTERVJU S ANOM BORAS, SENIOR TESTER U TVRTCI ENDAVA

U ovom nam intervjuu Ana Boras, bivša studentica IT-a i Informatologije, koja je trenutačno na poziciji *senior tester* u tvrtki Endava (bivši FIVE), otkriva kako joj je bilo studirati na našem Odsjeku te što točno danas radi.

Za početak, želim Vas lijepo pozdraviti i zahvaliti što ste pristali na sudjelovanje u intervjuu. Možete li se ukratko predstaviti i objasniti čime se bavite?

Lijep pozdrav i vama. Moje ime je Ana Boras i radim kao *senior tester* u tvrtci Endava (bivši FIVE).

Kako to da ste se odlučili za studij Informatologije, na Filozofskom fakultetu Osijek?

Za studij Informatologije saznala sam od poznanice koja je studirala na istom studiju. Konzultirala sam se s njom u par navrata i ona mi je zapravo objasnila što se sve može nakon završetka jer nisam bila previše upućena u to. Nakon razgovora s njom, zainteresirala sam se i upisala prijediplomski studij Informatologije.

Kako biste opisali svoje studiranje i kakav ste student bili?

Studij je uspješno završen u roku, što to je svakako pozitivno. Što se tiče mog pristupa studiranja, bila sam, rekla bih, kao i mnogi današnji studenti, sklonna učenju u zadnji tren. Uvijek se sve radilo u zadnji trenutak, stoga sam si uvijek govorila da imam dovoljno vremena i da se stigne sve. Ponekad bi takav pristup prolazio, ali ponekad nije. No, općenito smatram da sam bila posvećena onome što radim i imala sam određene radne navike. Naravno, neki kolegiji su me zanimali malo više, dok su me neki malo manje, ali mislim da je to sasvim normalno.

Bivša studentica Ana Boras

Autor fotografije: Ana Boras

Kada ste shvatili da se želite baviti područjem Informacijskih tehnologija te se usmjeriti isključivo u tom području?

Tu odluku donijela sam prilikom upisa diplomskog studija, a odbrala sam dvopredmetni studij Informatologije i Informacijske tehnologije (IT u nastavku). Razmišljala sam o svojoj budućnosti i razmatrala koje su mi opcije, stoga sam se odlučila usmjeriti prema prema IT području uz studij Informatologije.

Koliko Vam je praksa, koju ste odradivali tijekom studija u IT tvrtkama, pomogla pri zapošljavanju?

Tijekom studija nisam odradivila praksu u IT sektoru, ali moje je osobno mišljenje da to uvelike pomaže prilikom zapošljavanja. Velika većina IT tvrtki nakon odradene prakse i zapošljava motivirane i vrijedne studente!

Kakav je bio Vaš put nakon fakulteta i formalnog obrazovanja? Jeste li imali poteškoća s pronalaskom posla? Jeste li stekli potrebna znanja i vještine na fakultetu kako biste mogli konkurirati na tržištu rada?

Prvo, smatram da je teško konkurirati na tržištu rada s bilo kojim završenim fakultetom. To je tek prva stepenica u nizu koja se treba savladati. Svatko se od nas treba u određenom trenutku fokusirati na nešto i težiti tome, što znači da bi i u svoje slobodno vrijeme trebali istraživati o određenom poslu i izlaziti van svoje komfor zone. Fakultet je, naravno, dobar temelj za sve to! Ja sam se zaposlila kao student u drugom semestru 2. godine diplomskog studija, koji služi za pisanje diplomskog rada. Nakon što sam diplomirala, studentski ugovor zamijenila sam ugovorom o radu.

Kako biste opisali Vaše trenutačno radno mjesto? Koji su to zadaci koje jedan QA obavlja?

Ima jako puno zadataka koje jedan QA obavlja, ali sve ovisi o projektu (ili projektima) na kojima kojima se trenutno bavite. Općenito, QA (*Quality Assurance*), kako i samo ime kaže, odgovaran je za osiguravanje kvalitete proizvoda koji je usmjeren krajnjim korisnicima. Neki od ključnih zadataka QA, koje bih izdvojila, obuhvaćaju samo testiranje aplikacije (različite vrste testiranja), prijavljivanje *bugova*, izrada odgovarajuće dokumentacije (*test plan*, *test caseovi*, *test strategija*, *test report* itd.), svakodnevna komunikacija s ostatim članovima projektnog tima, retestiranje popravljenih *bugova*, suradnja s drugim članovima QA tima itd.

Koje su Vaše dužnosti na poziciji QA i ima li nekih nedostataka pri obavljanju ovoga posla?

Neke od mojih dužnosti su opisane u prethodnom odgovoru. Prilikom obavljanja ovog posla, svakodnevno nailazimo na različite izazove, ali ne bih to nazvala nedostacima. Uvijek je izazovno ispoštovati zadane rokove. *Development* nekad zna potrajati malo duže nego što je prvotno planirano, a QA je zadnja crta obrane koja mora stići sve testirati prije puštanja npr. aplikacije u produkciju. Neki od izazova su nepredviđeni *bugovi* koji se dogode nakon što se aplikacija

“Tijekom studija nisam odradila praksu u IT sektoru, ali moje je osobno mišljenje da to uvelike pomaže prilikom zapošljavanja. Velika većina IT tvrtki nakon odradene prakse i zapošljava motivirane i vrijedne studente!”

pusti u produkciju – tada je potrebno brzo reagirati i pomoći *developerima* u rješavanju tog problema. Veliki izazov predstavlja raznovrsnost platformi jer postoji nekoliko mobilnih platformi (Android, iOS itd.) i različitih verzija operativnih sustava koje se koriste na tim platformama. Testiranje mobilnih aplikacija zahtijeva pokrivanje različitih kombinacija platformi i verzija, što može biti vrlo izazovno i vremenski zahtjevno.

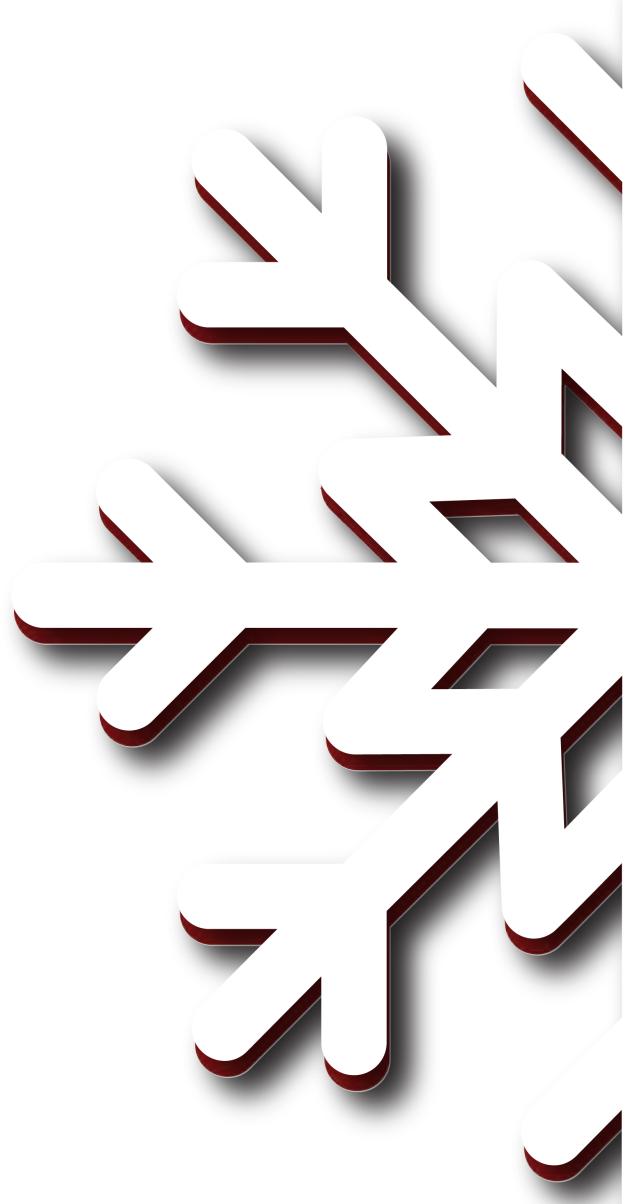
Jeste li možda tijekom studija bili zaposleni u IT sektoru? Ukoliko jeste, kako ste uspjeli balansirati studijske obaveze i posao?

U IT sektoru zaposlila sam se u drugom semestru na 2. godini diplomskog studija. Moja jedina dužnost tog semestra bila je napisati diplomski rad (ispiti su svi bili riješeni) i zbog toga nije bilo teško balansirati studentske obaveze i posao.

S obzirom na IT sektor i njegov neprestani rast kao integralno područje u svakodnevnom poslovanju, što biste savjetovali nekome tko polako ulazi u „IT vode“? Koje su sve vještine i znanje koje jedan QA treba imati? Također, što biste savjetovali nekome tko se vidi na poziciji QA ili općenito studenstu Informatologije koji se želi probiti u IT sektoru?

Studenti koje zanima QA prvo se trebaju upoznati s temeljnim konceptima QA, kao što su vrste testiranja, proces testiranja, korišteni alati i sl. IT sektor izrazito se brzo mijenja i zbog toga je potrebno biti u korak s vremenom, a uvelike pomaže čitanje relevantnih članaka vezanih uz QA područje. Zaposlenici u Endavi (bivši FIVE) sastavili su QA *starter kit* (dostupan je na poveznici: <https://five.agency/qa-starter-kit/>) koji se može pronaći na našoj mrežnoj stranici. U tom dokumentu možete pronaći sve informacije koje su potrebne za upoznavanje QA pozicije. Detaljno su objašnjene sve kategorije koje sam spomenula u dužnostima koje QA ispunjava. Isto tako, na kraju dokumenta nalaze se korisne poveznice koje mogu pomoći u shvaćanju šire slike QA pozicije. Na samom kraju, ako imate bilo kakvih pitanja o QA poslu, osjećate se zbumjeni ili trebate pomoći s bilo čime, slobodno mi se možete obratiti!

Sven Kroflin

*ISSN 2787-3544 (Online)
ISSN 2584-6965 (Tisak)*

